

**PROGRAM REALIZACJI PRAKTYCZNEJ NAUKI ZAWODU,
W ZAKRESIE STAŻY UCZNIOWSKICH,
W BRANŻY TRANSPORTU DROGOWEGO.**

dla zawodu

Technik transportu drogowego 311927

RODZAJ PROGRAMU: SPIRALNY

STRUKTURA MODUŁOWO-HYBRYDOWA

Pleszew 2021

**POWR.02.15.00-00-2034/20
Dualny system kształcenia
w branży transportu drogowego**

**Biuro Projektu:
ul. Ogrodowa 13, 63-300 Pleszew
tel. kom: 698-732-328; 602-381-519
e-mail: biuro@crk.edu.pl**

ZAWÓD: Technik transportu drogowego

SYMBOL CYFROWY ZAWODU: 311927

TYP SZKOŁY: Technikum

WARIANT REALIZACJI PRAKTYCZNEJ NAUKI ZAWODU: szkoła – pracodawca

Poziom IV Polskiej Ramy Kwalifikacji określony dla zawodu jako kwalifikacji pełnej

KWALIFIKACJE WYODRĘBNIONE W ZAWODZIE:

TDR.01. Eksploatacja środków transportu drogowego – Poziom 3 Polskiej Ramy Kwalifikacji określony dla kwalifikacji

TDR.02. Organizacja przewozu środkami transportu drogowego – Poziom 4 Polskiej Ramy Kwalifikacji określony dla kwalifikacji

Autor opracowania: **Artur Kowalski**

Autor opracowania: **Jan Ireneusz Palacz**

Autor opracowania: **Radosław Niemczewski**

Kierownik Projektu: Waldemar Kula

Materiał został przygotowany w ramach projektu Dualny system kształcenia w branży transportu drogowego, współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój2014-2020.

Centrum Rozwoju Kompetencji

Waldemar Kula

63-300 Pleszew, ul. Ogrodowa 13

www.crk.edu.pl

Spis treści

1. WPROWADZENIE	5
1.1. Założenia ogólne do opracowania modelowego programu realizacji praktycznej nauki zawodu w zakresie staży uczniowskich	5
1.2. Cele ogólne realizacji praktycznej nauki zawodu w zakresie staży uczniowskich – zadania zawodowe.....	9
1.3. Rozwiązania organizacyjne do realizacji praktycznej nauki zawodu w zakresie staży uczniowskich w przedsiębiorstwie	10
1.4. Wymagania stawiane uczniom przystępującym do realizacji stażu w przedsiębiorstwie	13
1.5. Wymagania kwalifikacyjne stawiane opiekunom stażu w przedsiębiorstwie	15
1.6. Sposoby angażowania szkoły, kierowników szkolenia praktycznego, nauczycieli kształcenia zawodowego w realizację praktycznej nauki zawodu w zakresie staży uczniowskich.....	16
1.7. Wyposażenie dydaktyczne niezbędne do realizacji praktycznej nauki zawodu w zakresie staży uczniowskich w przedsiębiorstwie.....	17
2. REALIZACJA PRAKTYCZNEJ NAUKI ZAWODU W ZAKRESIE STAŻY UCZNIOWSKICH W PRZEDSIĘBIORSTWIE	20
2.1. Plan realizacji praktycznej nauki zawodu w zakresie staży uczniowskich w przedsiębiorstwie *	20
2.2. Mapa dydaktyczna realizacji programu praktycznej nauki zawodu w zakresie staży uczniowskich w przedsiębiorstwie.....	22
2.3. Programy realizacji poszczególnych modułów programowych	23
2.4. Warunki osiągnięcia efektów kształcenia.....	57
2.5. Ewaluacja realizacji programu praktycznej nauki zawodu w zakresie staży uczniowskich w przedsiębiorstwie	59
2.6. Wykaz proponowanej literatury branżowej	64
2.7. Wykaz proponowanych stron i portali internetowych	65
3. ZAŁĄCZNIKI	68
3.1. Załącznik 1. Wzór umowy o staż uczniowski	68

3.2. Załącznik 2. Wzór zaświadczenia o odbyciu stażu uczniowskiego	71
3.3. Załącznik 3. Wzór dzienniczka stażu uczniowskiego	74
3.4. Załącznik 4. Wykaz efektów kształcenia dla zawodu technik transportu drogowego z rozporządzenia w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach	75
3.5. Załącznik 5. ZAŚWIADCZENIE potwierdzające zrealizowanie treści programu nauczania zawodu technik transportu drogowego, w zakresie praktycznej nauki zawodu /praktyki zawodowej, w ramach stażu uczniowskiego.	118
3.6. Załącznik 6. DECYZJA DYREKTORA SZKOŁY O ZWOLNIENIU UCZNIĄ Z OBOWIĄZKU ODBYCIA PRAKTYCZNEJ NAUKI ZAWODU	122
3.7. Załącznik 7. Zasady zapewniania jakości kształcenia praktycznego – staży uczniowskich realizowanych u pracodawcy wraz z proponowanymi narzędziami ich weryfikacji	123

1. WPROWADZENIE

1.1. Założenia ogólne do opracowania modelowego programu realizacji praktycznej nauki zawodu w zakresie staży uczniowskich

W celu ułatwienia uzyskiwania doświadczenia i nabywania umiejętności praktycznych niezbędnych do wykonywania pracy w zawodzie, w którym kształcą się uczniowie technikum i uczniowie branżowej szkoły I stopnia niebędący młodocianymi pracownikami, mogą w okresie nauki odbywać staż w rzeczywistych warunkach pracy, zwany dalej „stażem uczniowskim”.¹

W ramach projektu „**Dualny system kształcenia w branży transportu drogowego**”, nr **POWR.02.15.00-00-2034/20, współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020** opracowany został program, który obejmuje opracowanie i pilotażowe wdrożenie rozwiązań organizacyjnych w zakresie realizacji praktycznej nauki zawodu, w odniesieniu do stażu uczniowskiego, jako nowej formuły kształcenia praktycznego. Opracowany model uwzględnia dwa warianty realizacji kształcenia praktycznego:

- szkoła – centrum kształcenia zawodowego (ckz) – pracodawca;
- szkoła – pracodawca.

Zgodnie z wymaganiami ww. projektu w przypadku zawodów, w których nie jest możliwa współpraca szkoły z ckz opracowany model będzie uwzględniał wyłącznie wariant współpracy na linii szkoła – pracodawca. W obydwu wariantach modelu część kształcenia praktycznego obejmująca staż uczniowski jest realizowana u pracodawcy, a pozostała część odpowiednio w szkole i centrum kształcenia zawodowego albo w szkole.

Modelowy program obejmuje m.in. następujące elementy:

- 1) treści nauczania do realizacji w ramach stażu uczniowskiego w rzeczywistych warunkach pracy, a w przypadku wariantu współpracy na linii szkoła – ckz – pracodawca, również treści do realizacji w ckz,
- 2) rozwiązania organizacyjne w zakresie realizacji stażu uczniowskiego w rzeczywistych warunkach pracy,
- 3) wzór umowy ucznia z pracodawcą oraz przykładowe ustalenia szkoły z pracodawcą stanowiące załącznik do umowy z uczniem,

---

¹ Art. 121a. [Staż uczniowski] ustawa z 14.12.2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U.2021.1082 t.j. z dnia 2021.06.17)

- 4) sposób zaangażowania nauczycieli, w tym nauczycieli praktycznej nauki zawodu oraz kierowników kształcenia praktycznego, w organizację kształcenia praktycznego dla uczniów uwzględniającego realizację praktycznej nauki zawodu oraz stażu uczniowskiego,
- 5) zasady zapewniania jakości stażu uczniowskiego realizowanego u pracodawcy wraz z proponowanym narzędziem ich weryfikacji, umożliwiające monitorowanie jakości stażu przez wszystkie zaangażowane strony.

Wypracowane zasady zapewniania jakości stażu uczniowskiego realizowanego u pracodawcy oraz proponowane narzędzie ich weryfikacji, umożliwiające monitorowanie jakości kształcenia praktycznego przez wszystkie zaangażowane strony wykorzystują polskie i europejskie doświadczenia w zakresie tworzenia zasad i narzędzi zapewniania jakości, w tym Polskie Ramy Jakości Staży i Praktyk, europejskie ramy staży zawodowych oraz rozwiązania wypracowane w projekcie TRIFT (www.trift.eu). Zakłada się, że pilotaż opracowanego modelowego programu realizacji praktycznej nauki zawodu, w zakresie stażu uczniowskiego, pozwoli na sprawdzenie, czy wszystkie elementy opracowanego modelu będą mogły zostać zastosowane w praktyce szkolnej, a tym samym, czy są możliwe do zarekomendowania na poziomie rozwiązań systemowych. W przypadku zawodów kształconych w branżowej szkole I stopnia, pilotaż ten może dotyczyć wyłącznie uczniów niebędących młodocianymi pracownikami, co daje tym uczniom szersze możliwości kształcenia w rzeczywistych warunkach pracy.

W trakcie *stażu uczniowskiego* uczeń realizuje wszystkie, albo wybrane treści programu nauczania zawodu w zakresie praktycznej nauki zawodu, realizowanego w szkole, do której uczęszcza, lub treści nauczania związane z nauczaniem zawodem nieobjęte tym programem. Osoba fizyczna, osoba prawna albo jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej zawiera z uczniem albo rodzicami niepełnoletniego ucznia umowę o *staż uczniowski* w formie pisemnej. Dyrektor szkoły może zwolnić ucznia, który odbył *staż uczniowski*, z obowiązku odbycia praktycznej nauki zawodu w całości lub w części.

Okres odbytego stażu uczniowskiego będzie zaliczał się uczniowi do okresu zatrudnienia, od którego zależą uprawnienia pracownicze. Koszty świadczenia pieniężnego wypłacanego uczniowi przyjętemu na staż uczniowski mogą zostać przez pracodawcę wliczone w koszty uzyskania przychodu. Podmiot przyjmujący na *staż uczniowski* i dyrektor szkoły, w uzgodnieniu z uczniem albo rodzicem niepełnoletniego ucznia, ustalają zakres treści nauczania oraz dobowy i tygodniowy wymiar czasu odbywania *stażu uczniowskiego*. Ustalając zakres treści nauczania, wskazuje się, w jakim zakresie uczeń po zrealizowaniu tych treści zostanie zwolniony z obowiązku odbycia praktycznej nauki zawodu. Ustalenia te stanowią załącznik do umowy o *staż uczniowski*.

W przypadku stażu obejmującego treści programu nauczania. Zagadnienia wykraczające poza zakres praktycznej nauki zawodu mogą stanowić część lub całość stażu uczniowskiego, jednak nie mogą zostać zaliczone na poczet praktycznej nauki zawodu.

Program stażu uczniowskiego jest metodologicznie spójny z programem nauczania zawodu, w szczególności w zakresie kształcenia zawodowego praktycznego. Dla celów jednoznacznego wskazania realizowanych zadań zawodowych w okresie stażu ma charakter modułowy, a jego uzupełnieniem mogą być działania o charakterze hybrydowym z wykorzystaniem pracy pozalekcyjnej i pozaszkolnej oraz technik kształcenia na odległość czy branżowych zasobów internetowych.

Staż uczniowski - korzyści dla szkoły:

- zwiększenie szansy na zatrudnienie przez lokalnych pracodawców absolwentów szkoły,
- możliwość nawiązania współpracy np. w formie klasy patronackiej,
- powiększenie oferty kształcenia zawodowego odpowiadającej potrzebom lokalnego rynku pracy,
- nawiązanie współpracy z nowymi podmiotami,
- udział w szkoleniach i wydarzeniach oraz webinarium,
- możliwość udziału w wizytach w przedsiębiorstwie,
- wsparcie w wypełnianiu zadań szkoły wynikających z przepisów prawa oświatowego,
- zapewnienie uczniom i absolwentom kontynuacji ścieżki rozwoju,
- współpraca z firmą dającą możliwości korzystania ze swoich doświadczeń i technologii,
- realizacji wspólnych inicjatyw,
- uzyskanie patronatu dla wydarzeń zbieżnych z programem nauczania.

Staż uczniowski - korzyści dla ucznia:

- możliwość kontaktu z potencjonalnym pracodawcą,
- zweryfikowanie wiedzy teoretycznej w praktyce,
- sprawdzenie umiejętności zawodowych w rzeczywistych warunkach pracy,
- połączenie edukacji formalnej, nieformalnej, szkolenia w realnym miejscu pracy,
- wynagrodzenie miesięczne, świadczenie pieniężne,

- możliwość kontaktu z najnowszą technologią,
- poznanie struktury funkcjonowania firmy,
- poznanie osób pracujących oraz klientów i dostawców,
- rozwój osobisty w obszarze technicznych umiejętności specjalizacyjnych połączony z rozwojem kompetencji społecznych oraz biznesowych,
- zdobycie nowych umiejętności związanych z wybranym zawodem, nieobjętych programem stażu, często wykraczających poza podstawę programową,
- płynne rozpoczęcie ścieżki rozwoju zawodowego po zakończeniu nauki w szkole,
- okres stażu uczniowskiego zalicza się do okresu zatrudnienia, od którego zależą uprawnienia pracownicze,
- nabycie niezbędnych na rynku pracy: wiedzy, umiejętności i kompetencji,
- szansa na uzyskanie stabilnego zatrudnienia i kontynuowania kariery zawodowej po ukończeniu stażu.

Staż uczniowski - korzyści dla pracodawców:

- pozyskanie stażysty zgodnego z wymaganiami pracodawcy,
- kształcenie potencjalnych nowych kadr niezbędnych do zatrudnienia w firmie,
- możliwość refundacji dodatku do wynagrodzenia w związku z pełnieniem funkcji opiekuna stażysty, możliwość odliczenia kosztów stażu,
- pomoc dla innych pracowników przedsiębiorstwa, celem wykonywania typowych czynności zawodowych na stanowisku pracy,
- ponoszenie mniejszych kosztów związanych z rekrutacją i szkoleniem nowych pracowników,
- ograniczenie zjawiska niedopasowania kompetencyjnego oraz niedostosowania kierunków edukacji do potrzeb pracodawców,
- współpraca ze szkołami w zakresie opracowywania i wdrażania zmian w kształceniu zawodowym.

1.2. Cele ogólne realizacji praktycznej nauki zawodu w zakresie staży uczniowskich – zadania zawodowe

Celem ogólnym realizacji stażu uczniowskiego w przedsiębiorstwie powinno być uzyskanie zamierzonego i planowanego efektu końcowego, czyli rezultatu podjętych działań. Te właśnie działania składają się na proces operacjonalizacji celów kształcenia, które powinny pokrywać się z celami kształcenia w zawodzie technik transportu drogowego w kwalifikacjach:

TDR.01. Eksploatacja środków transportu drogowego tj. w zakresie:

- 1) przygotowania do kierowania pojazdami samochodowymi w zakresie niezbędnym do uzyskania prawa jazdy kategorii B, C oraz kwalifikacji wstępnej;²
- 2) oceniania stanu technicznego środków transportu drogowego;
- 3) wykonywania prac związanych z obsługą środków transportu drogowego;
- 4) wykonywania prac związanych z przewozem drogowym rzeczy. ³

TDR.02. Organizacja przewozu środkami transportu drogowego:

- 1) planowania i organizowania prac dotyczących przewozu drogowego osób oraz ładunków;
- 2) prowadzenia dokumentacji dotyczącej przewozu drogowego osób i ładunków;
- 3) przygotowania do kierowania pojazdami samochodowymi w zakresie niezbędnym do uzyskania prawa jazdy kategorii C+E.

⁴

Staż w przedsiębiorstwie ma na celu pogłębienie zdobytej wiedzy i umiejętności zawodowych w rzeczywistych warunkach pracy oraz nabycie nowych umiejętności praktycznych, uzupełniających i pogłębiających wiedzę uzyskaną przez ucznia w toku zajęć dydaktycznych w szkole.

---

² Nie dotyczy stażu uczniowskiego. Zgodnie i na podstawie z innych przepisów.

³ Wymagania z Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego (Dz.U. 2019, Poz. 991)

⁴ Wymagania z Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego (Dz.U. 2019, Poz. 991)

Główne cele ogólne stażu uczniowskiego to:

- uzupełnienie wiadomości nabytych w szkole,
- doskonalenie umiejętności praktycznych na różnych stanowiskach pracy,
- doskonalenie umiejętności pracy i współdziałania w zespole,
- pogłębienie skutecznej komunikacji we współdziałaniu z zespołem pracowników,
- wyrobienie umiejętności interpersonalnych,
- wyrobienie poczucia odpowiedzialności za jakość pracy,
- poszanowanie mienia.

W trakcie stażu uczniowskiego uczeń realizuje wszystkie, albo wybrane treści programu kształcenia zawodu w zakresie praktycznej nauki zawodu realizowanego w szkole, do której uczęszcza, lub treści kształcenia związane z nauczaniem zawodem nieobjęte tym programem. Mogą to być również umiejętności i kompetencje opisane jako Dodatkowe Umiejętności Zawodowe.

1.3. Rozwiązania organizacyjne do realizacji praktycznej nauki zawodu w zakresie staży uczniowskich w przedsiębiorstwie

Kształcenie zawodowe jest bardzo ważnym obszarem edukacji, służy zapewnieniu wykwalifikowanych i bardzo nowoczesnych kadr dla polskiej gospodarki. Kształcenie, w każdym zawodzie, jest trudne i skomplikowane z powodu ograniczonych możliwości odwzorowania rzeczywistych warunków pracy w realiach szkolnych. Warto podkreślić jednak, że zawody związane z branżą transportu drogowego i przygotowaniem przyszłych kadr pracujących w zawodzie technik transportu drogowego, są szczególnie wymagające w procesie nauczania. Tradycyjne kształcenie zawodowe w szkole i kilka tygodni praktyk, w czasie procesu edukacji, jest często niewystarczające do przygotowania absolwenta gotowego do pracy i wykonywania zawodu związanego z branżą transportu drogowego w przedsiębiorstwie.

Podmiot przyjmujący na staż uczniowski w porozumieniu z dyrektorem szkoły, uzgadnia z uczniem albo rodzicem niepełnoletniego ucznia, zakres treści kształcenia oraz dobowy i tygodniowy wymiar czasu odbywania stażu uczniowskiego. Dobowy wymiar czasu trwania stażu uczniowskiego uczniów w wieku do lat 16 nie może przekraczać 6 godzin, a uczniów w wieku powyżej 16 lat – 8 godzin. W uzasadnionych przypadkach wynikających ze specyfiki funkcjonowania ucznia niepełnosprawnego w wieku powyżej 16 lat, dopuszcza się możliwość obniżenia dobowego wymiaru godzin stażu uczniowskiego do 7 godzin. Dobowy łączny wymiar zajęć edukacyjnych realizowanych przez ucznia w szkole i stażu uczniowskiego nie może przekraczać 8 godzin, a tygodniowy

łączny wymiar zajęć edukacyjnych realizowanych przez ucznia w szkole i stażu uczniowskiego – 40 godzin. W szczególnie uzasadnionych przypadkach dopuszcza się możliwość przedłużenia dobowego wymiaru godzin stażu uczniowskiego dla uczniów w wieku powyżej 18 lat, nie dłużej jednak niż do 12 godzin. Przedłużenie dobowego wymiaru godzin jest możliwe wyłącznie u podmiotów przyjmujących na staż uczniowski, u których przedłużony dobowy wymiar czasu pracy wynika z rodzaju pracy lub jej organizacji.

Staż uczniowski może być organizowany w systemie zmianowym, z tym, że w przypadku uczniów w wieku poniżej 18 lat nie może wypadać w porze nocnej. Umowa o staż uczniowski nie może dotyczyć pracy szczególnie niebezpiecznej w rozumieniu przepisów wydanych na podstawie art. 23715 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy. W oparciu o art. 121a Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 roku (Dz.U. 2020 poz. 910) opracowano szczegółowe wytyczne dotyczące organizacyjnych i prawnych aspektów koordynacji działań podczas przygotowywania i odbywania staży uczniowskich, gdzie zawarto przykładową procedurę sprawnej realizacji tych przepisów oraz właściwej organizacji staży – schemat poniżej. Przykładowy schemat realizacji praktycznej nauki zawodu, w ramach stażu uczniowskiego, pozwoli interesariuszom zewnętrznym i wewnętrznym, przede wszystkim pracodawcom z branży transportu drogowego, zainteresowanym uczniom i ich rodzicom oraz dyrekcji szkół i placówek oświatowych na wzorcowe przygotowanie do stażu.

Schemat realizacji praktycznej nauki zawodu w ramach stażu uczniowskiego (opracowanie własne na podstawie: art. 121a Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 roku)

PRZYGOTOWANIE I REALIZACJA PRAKTYCZNEJ NAUKI ZAWODU W ZAKRESIE STAŻU UCZNIOWSKIEGO

I Przed rozpoczęciem stażu

- Wybór podmiotu przyjmującego na staż (uczeń).
- Uzgodnienie programu stażu (szkoła, przedsiębiorca).
- Uzgodnienie terminu i czasu trwania stażu (uczeń, przedsiębiorca).
- Podpisanie umowy o staż (uczeń, przedsiębiorca).

II W trakcie stażu

- Wyznaczenie opiekuna stażu (przedsiębiorca).
- Realizacja programu stażu (uczeń, przedsiębiorca).
- Prowadzenie dzienniczka stażu (uczeń).
- Monitorowanie przebiegu stażu (przedsiębiorca, szkoła).

III Po zakończeniu stażu

- Wydanie zaświadczenia o odbyciu stażu (przedsiębiorca).
- Zwolnienie ucznia z obowiązku odbycia praktycznej nauki zawodu w całości lub części (szkoła).
- Ewaluacja programu stażu (szkoła).

1.4. Wymagania stawiane uczniom przystępującym do realizacji stażu w przedsiębiorstwie

Osoby pragnące rozpocząć staż w przedsiębiorstwie powinny uczęszczać do technikum i kształcić się w zawodzie technik transportu drogowego (symbol cyfrowy zawodu 311927). Przeciwwskazania zdrowotne do podjęcia stażu u pracodawcy są zgodne z wytycznymi o przyjęcie do w/w typów szkół, m.in. zaburzenia koordynacji wzrokowo – ruchowej, dysfunkcje wzroku lub słuchu, zawroty głowy, omdlenia, zaburzenia równowagi, choroby układu nerwowego, krążenia i oddechowego, schorzenia narządu ruchu oraz upośledzenie umysłowe.

Do najważniejszych obowiązków stażysty podczas odbywania stażu uczniowskiego należy zaliczyć:

- zawarcie umowy z przedsiębiorstwem realizującym staż uczniowski przed jego rozpoczęciem,
- przestrzeganie regulaminu stażu uczniowskiego,
- przestrzeganie regulaminu pracy obowiązującego w przedsiębiorstwie realizującym staż uczniowski,
- przestrzeganie obowiązujących w zakładzie pracy zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów ppoż. i ochrony środowiska,
- podjęcie stażu we wskazanym terminie i miejscu jego odbywania,
- sumienne i staranne wykonywania czynności i zadań zawodowych określonych w programie stażu uczniowskiego,
- dbałość za powierzone mienie w czasie realizacji stażu uczniowskiego,
- stosowanie się do poleceń opiekuna stażu uczniowskiego, jeżeli nie są sprzeczne z przepisami prawa,
- przestrzeganie ustalonego czasu dobowego i tygodniowego odbywania stażu uczniowskiego,
- posiadanie i bieżące prowadzenie dzienniczka przebiegu stażu uczniowskiego,
- usprawiedliwianie ewentualnych nieobecności na stażu,
- zgłaszanie przełożonemu/opiekunowi stażu każdego incydentu na stanowisku pracy, który mógł mieć wpływ na bezpieczeństwo wykonywania czynności i zadań zawodowych,
- zgłaszanie przełożonemu/opiekunowi stażu ewentualnego wypadku przy pracy,
- bieżące informowanie szkoły o wszelkich nieprawidłowościach w trakcie realizacji stażu,

- przedłożenie w szkole, niezwłocznie po zakończeniu stażu, uzupełnionego dziennika przebiegu stażu uczniowskiego, w którym zapisane są wszystkie czynności i zadania zawodowe wykonywane przez stażystę w zakładzie pracy (potwierdzone stosownym podpisem opiekuna stażu),
- przedłożenie w szkole, niezwłocznie po zakończeniu stażu, wystawionego przez pracodawcę zaświadczenia o odbyciu stażu uczniowskiego zgodnego z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 2019 r. w sprawie wzoru zaświadczenia o odbyciu stażu uczniowskiego (Dz. U. 2019 poz. 1583).

Stażysta ma prawo do:

- rezygnacji z udziału w stażu uczniowski bez ponoszenia odpowiedzialności finansowej wyłącznie w przypadku, gdy rezygnacja wynika z przyczyn od niego niezależnych i uniemożliwiających zrealizowanie programu stażu, w szczególności spowodowanej niezdolnością do pracy wskutek choroby lub innych ważnych przyczyn losowych,
- właściwego traktowania i poszanowania godności osobistej,
- realizowania zadań wynikających z programu stażu,
- realizowania treści nauczania związanych z nauczaniem zawodem, które są nieobjęte tym programem,
- zapoznania się z obowiązującym regulaminem stażu oraz pracy,
- wykonywania zadań wynikających z programu stażu,
- korzystania z zaplecza socjalnego w postaci pomieszczeń do przebierania się, mycia, przechowywania odzieży i obuwia oraz spożywania posiłków,
- korzystania z maszyn i sprzętu niezbędnego do realizacji programu stażu,
- uzyskania wpisu i odbioru dzienniczka w ustalonym terminie.

1.5. Wymagania kwalifikacyjne stawiane opiekunom stażu w przedsiębiorstwie

W czasie odbywania stażu uczniowskiego opiekę nad uczniem sprawuje wyznaczony przez podmiot - opiekun stażu. Opiekunem może być osoba spełniająca warunek określony w art. 120 ust. 3a o niekaralności (Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe Dz. U. z 2021 r. poz. 1082 oraz z 2022 r. poz. 655, 1079 i 1116. z późniejszymi zmianami). Spełnienie tego warunku jest potwierdzane oświadczeniem opiekuna stażu uczniowskiego.

Opiekunem stażu może też być (pod warunkiem spełnienia art. 120 ust. 3a o niekaralności)⁵:

- pracodawca z branży transportu drogowego, motoryzacyjnej, logistycznej,

lub

- osoba prowadząca zakład pracy z branży transportu drogowego, logistycznej,

lub

- osoba zatrudniona u pracodawcy, która posiada kwalifikacje określone w przepisach dotyczących praktycznej nauki zawodu w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 sierpnia 2017 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu, (Dz. U. 2017, poz. 1644). Zgodnie z tymi przepisami, na stażach uczniowskich realizowanych u pracodawców, opiekunami mogą być instruktorzy praktycznej nauki zawodu.

Opiekunem stażu uczniowskiego może być również instruktor praktycznej nauki zawodu, spełniający wymagania kwalifikacyjne określone w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz.U. 2019 poz. 391).

Do najważniejszych zadań opiekuna stażu w przedsiębiorstwie należy zaliczyć:

- stwarzanie warunków do realizacji oraz nadzorowanie realizacji przez uczniów, odbywających staż uczniowski, programu praktycznej nauki zawodu w zakresie staży uczniowskich,
- przeprowadzanie we współpracy z nauczycielem lub dyrektorem placówki oświatowej, do której uczęszcza uczeń, diagnozy kompetencji i kwalifikacji stażysty,

---

⁵ Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 910, 1378, z 2021 r. poz. 4, 619)

- określanie po konsultacji z przedstawicielami placówki oświatowej, do której uczęszcza uczeń, celów stażu i zakresu realizowanych przez stażystę czynności zawodowych,
- nadzorowanie prawidłowej realizacji czynności zawodowych przez stażystę,
- udzielanie stażystom informacji zwrotnej w trakcie realizacji oraz po zakończeniu stażu uczniowskiego,
- nadzorowanie prawidłowej realizacji harmonogramem stażu przez ucznia,
- wymianę informacji o przebiegu stażu z pracodawcą (właścicielem zakładu) oraz przedstawicielami placówki oświatowej, do której uczęszcza uczeń.

1.6. Sposoby angażowania szkoły, kierowników szkolenia praktycznego, nauczycieli kształcenia zawodowego w realizację praktycznej nauki zawodu w zakresie staży uczniowskich

Stáže uczniowskie nakierowane są na podnoszenie umiejętności zawodowych i powinny powodować zdobywanie doświadczenia w miejscu pracy. Program stażu powinien w możliwie jak największym stopniu być dostosowany do umiejętności stażysty i oczekiwań pracodawcy. Priorytetową rolę w tym procesie powinna odegrać szkoła, a w szczególności dyrektor placówki wraz z kadrami kierowniczą.

Dyrektor szkoły powinien poinformować uczniów i rodziców lub opiekunów prawnych niepełnoletniego ucznia o zasadach realizacji praktycznej nauki zawodu na stażu uczniowskim oraz uzgodnić z uczniem albo rodzicami lub opiekunami prawnymi niepełnoletniego ucznia, a także pracodawcą, zakres zagadnień realizowanych w czasie ewentualnego stażu. Dyrektor powinien również przekazać informację o możliwości zwolnienia ucznia z obowiązku odbycia praktycznej nauki zawodu w całości lub w części, na podstawie zaświadczenia od pracodawcy, w przypadku stażu obejmującego treści programu nauczania obowiązującego w szkole.

Zadania dyrektora szkoły w zakresie staży uczniowskich sprowadzają się do:

- zapoznania uczestniczących w stażu z zasadami jego realizacji,
- weryfikacji miejsca odbywania stażu pod kątem wyposażenia,
- wyszczególnienie efektów kształcenia szczególnie pożądaných z punktu widzenia realizacji podstawy programowej w zakresie kształcenia praktycznego,
- wsparcia pracodawcy (w razie takiej potrzeby) pod względem wymogów formalnych,

- wymiany informacji z pracodawcą o przebiegu stażu,
- przygotowanie dzienniczka stażu,
- analizy dokumentacji ucznia ze stażu,
- badania opinii uczniów o przebiegu zrealizowanych staży,
- badania opinii pracodawców o przebiegu zrealizowanych staży,
- podejmowania inicjatywy w kierunku rozwoju współpracy na linii szkoła – pracodawca.

Dyrektor szkoły zadania te może realizować osobiście lub upoważnić inne osoby będące pracownikami szkoły tj. w pierwszej kolejności: wychowawcę, kierownika praktycznej nauki zawodu, nauczycieli i instruktorów zawodu.

W procesie podejmowania przez ucznia decyzji o odbyciu stażu uczniowskiego znaczącą rolę mogą mieć zajęcia z doradcą zawodowym. Doradca zawodowy powinien precyzyjnie określić zalety odbywania stażu uczniowskiego z perspektywy ucznia oraz przyszłego absolwenta wchodzącego na rynek pracy. Po podjęciu przez ucznia stażu, wspierać go na każdym etapie stażu.

1.7. Wyposażenie dydaktyczne niezbędne do realizacji praktycznej nauki zawodu w zakresie staży uczniowskich w przedsiębiorstwie

Stanowisko biurowo – logistyczne wyposażone w:

- komputer z pakietem programów biurowych, podłączony do sieci lokalnej z dostępem do Internetu i urządzeń wielofunkcyjnych,
- dokumentację serwisową, instrukcje użytkowania, obsługi i naprawy środków transportu drogowego, katalogi części i materiałów eksploatacyjnych,
- oprogramowanie symulujące technikę jazdy, oprogramowanie symulujące obsługę środków transportu drogowego oraz oprogramowanie do wyznaczania tras,
- urządzenia komunikacji przewodowej i bezprzewodowej, takie jak: telefon, radiotelefon, CB-radio (citizen's band radio), mapy drogowe oraz elektroniczny system nawigacji satelitarnej,
- symulatory tachografów,
- programy komputerowe do odczytywania i analizy zapisów tachografów.

Stanowisko ślusarskie wyposażone w:

POWR.02.15.00-00-2034/20
Dualny system kształcenia
w branży transportu drogowego

Biuro Projektu:
ul. Ogrodowa 13, 63-300 Pleszew
tel. kom: 698-732-328; 602-381-519
e-mail: biuro@crk.edu.pl

- instrukcje bezpieczeństwa i higieny pracy oraz środki ochrony indywidualnej,
- stoły warsztatowe z imadłem,
- narzędzia i przyrządy do trasowania,
- narzędzia monterskie, klucze dynamometryczne, stoły ślusarskie,
- przyrządy pomiarowe,
- narzędzia do obróbki ręcznej skrawaniem,
- narzędzia i urządzenia do łączenia elementów poprzez nitowanie, zgrzewanie, lutowanie, klejenie,
- instrukcje obsługi maszyn i urządzeń, poradniki zawodowe, dokumentacje techniczne maszyn i urządzeń.

Stanowisko diagnostyki środków transportu drogowego wyposażone w:

- instrukcje bezpieczeństwa i higieny pracy oraz środki ochrony indywidualnej,
- instalacje techniczne niezbędne do działania maszyn i urządzeń,
- kompresor powietrza lub sieć sprężonego powietrza,
- podnośnik lub kanał,
- stanowisko szarpakowe,
- urządzenie do diagnostyki systemu OBDII/EOBD i podobnych z oprogramowaniem diagnostycznym,
- linię diagnostyczną wyposażoną w: monitor komputerowy, pulpit komunikacyjny, stanowisko rolkowe do badania hamulców,
- stanowisko do badania amortyzatorów,
- płytę najazdową do kontroli zbieżności,
- urządzenie diagnostyczne do pomiaru geometrii podwozia,
- urządzenie do pomiaru emisji spalin,
- komputer diagnostyczny oraz oprogramowanie,
- narzędzia i przyrządy pomiarowe, w tym do pomiarów wielkości elektrycznych, skanery (komputery) diagnostyczne z oprogramowaniem i danymi diagnostycznymi pojazdów do weryfikacji wyników pomiarów oraz do diagnozowania układów zasilania, bezpieczeństwa i komfortu jazdy, oscyloskop z zestawem sond,

- dokumentację techniczno-obługową, dokumentację techniczną maszyn i urządzeń, instrukcje obsługi maszyn i urządzeń, dokumentację serwisową, instrukcje użytkowania, obsługi i naprawy środków transportu drogowego, instrukcje obsługi urządzeń, narzędzi i przyrządów.

Stanowisko obsługi i naprawy środków transportu drogowego wyposażone w:

- instrukcje bezpieczeństwa i higieny pracy oraz środki ochrony indywidualnej,
- narzędzia monterskie, klucze dynamometryczne, stoły ślusarskie,
- narzędzia ręczne z napędem elektrycznym i pneumatycznym,
- instalację techniczną niezbędną do działania maszyn i urządzeń,
- kompresor powietrza lub linię sprężonego powietrza,
- podnośnik lub kanał,
- montażownicę i wyważarki kół,
- myjki do kół,
- urządzenie do mycia podzespołów i zespołów środków transportu drogowego,
- urządzenia do obsługi akumulatorów,
- zlewarki i wysysarko-zlewarki płynów eksploatacyjnych,
- dokumentację techniczno-obługową, dokumentację techniczną maszyn i urządzeń, instrukcje obsługi maszyn i urządzeń, dokumentację serwisową, instrukcje użytkowania, obsługi i naprawy środków transportu drogowego, instrukcje obsługi urządzeń, narzędzi i przyrządów.

2. REALIZACJA PRAKTYCZNEJ NAUKI ZAWODU W ZAKRESIE STAŻY UCZNIOWSKICH W PRZEDSIĘBIORSTWIE

2.1. Plan realizacji praktycznej nauki zawodu w zakresie staży uczniowskich w przedsiębiorstwie *

MODUŁ Symbol i nazwa	JEDNOSTKI MODUŁOWE Symbol i nazwa	LICZBA GODZIN (orientacyjna)**
M.1. Przygotowanie do wykonywania zadań zawodowych	M.1.JM.1. Przestrzeganie przepisów związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy, ergonomią, ochroną przeciwpożarową i ochroną środowiska.	8
	M.1.JM.2. Wykonywanie połączeń rozłącznych i nierozłącznych elementów części maszyn.	24
	M.1.JM.3. Posługiwanie się dokumentacją techniczną środków transportu drogowego.	16
M.2. Obsługa środków transportu drogowego	M.2.JM.1. Przeprowadzanie oceny stanu technicznego środków transportu drogowego.	80
	M.2.JM.2. Lokalizowanie uszkodzeń podzespołów i zespołów środków transportu drogowego.	45
	M.2.JM.3. Usuwanie usterek środków transportu drogowego.	80
M.3. Użytkowanie środków transportu drogowego	M.3.JM.1. Ustalanie parametrów techniczno-eksploatacyjnych środków transportu drogowego.	16
	M.3.JM.2. Posługiwanie się urządzeniami kontrolno-pomiarowymi stosowanymi w środkach transportu drogowego.	32
	M.3.JM.3. Rozmieszczenie, mocowanie oraz zabezpieczenie ładunków.	64
	M.3.JM.4. Planowanie wykonywania usług transportowych.	32
	M.4.JM.1. Opracowywanie dokumentacji przewozowej rzeczy.	32

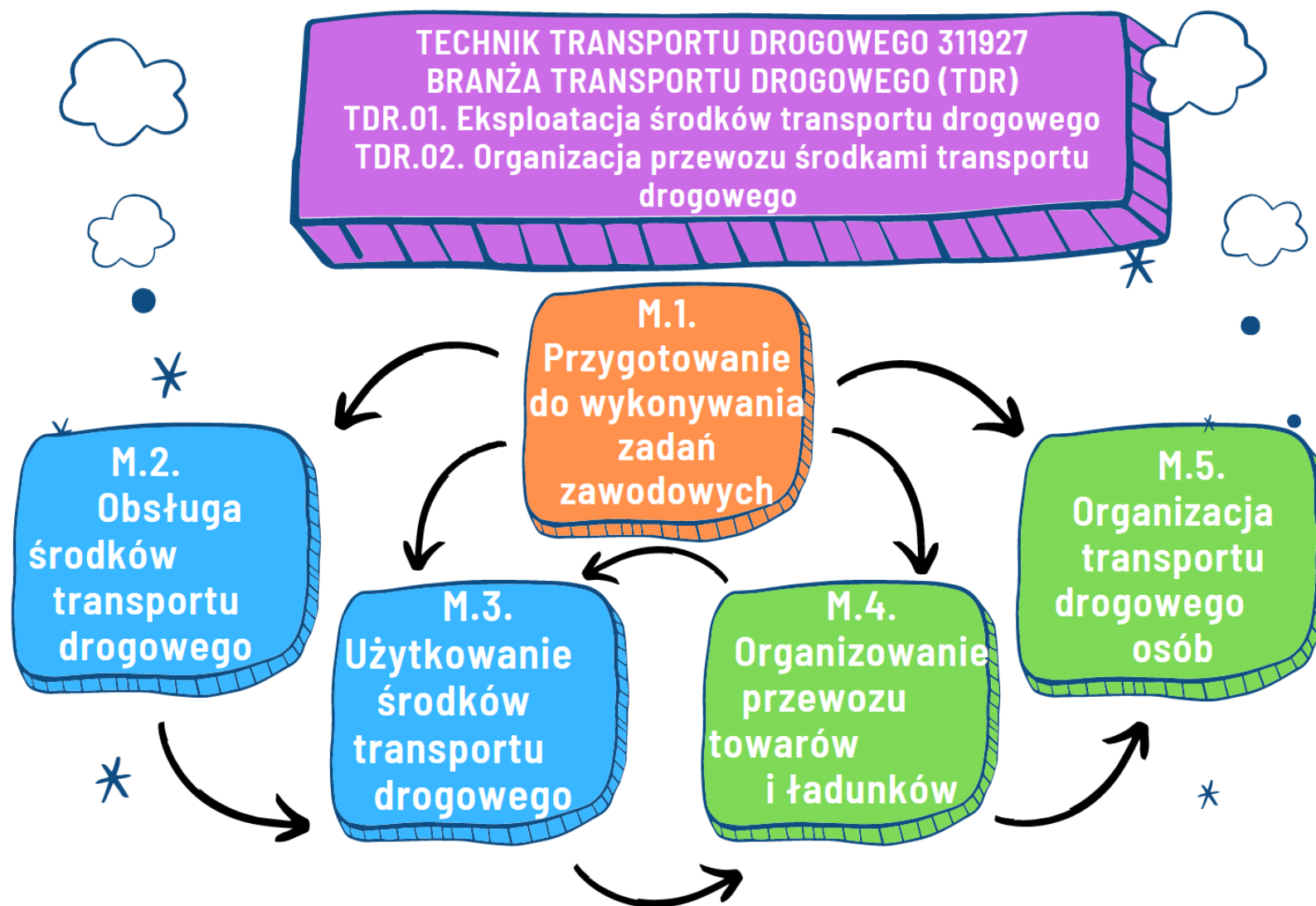
M.4. Organizowanie przewozu towarów i ładunków	M.4.JM.2. Kalkulowanie kosztów przewozu ładunku.	64
	M.4.JM.3. Organizowanie transportu drogowego rzeczy.	80
M.5. Organizacja transportu drogowego osób	M.5.JM.1. Opracowywanie dokumentacji przewozowej osób.	64
	M.5.JM.2. Organizowanie transportu drogowego osób.	80

* Pracodawca przyjmujący na staż z zakresu kształcenia zawodowego powinien stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych oraz organizacji małych zespołów w oparciu o podstawę programową kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego (Załącznik 4 opracowania).

** Przykładowa proponowana liczba godzin trwania stażu uczniowskiego.

2.2. Mapa dydaktyczna realizacji programu praktycznej nauki zawodu w zakresie staży uczniowskich w przedsiębiorstwie

2.3. Programy realizacji poszczególnych modułów programowych

Nazwa modułu

M.1. PRZYGOTOWANIE DO WYKONYWANIA ZADAŃ ZAWODOWYCH

Cele ogólne modułu

1. Nabywanie nawyków i stosowanie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów prawa dotyczących ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;
2. Organizowanie stanowiska pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;
3. Stosowanie środków ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych;
4. Wykonywanie prostych połączeń rozłącznych części maszyn;
5. Wykonywanie prostych połączeń nierozłącznych części maszyn;
6. Wykonywanie prac związanych z obróbką ręczną materiałów;
7. Posługiwanie się dokumentacją techniczno-eksploatacyjną środków transportu drogowego.

Nazwa jednostki modułowej

M.1.JM.1. Przestrzeganie przepisów związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy, ergonomią, ochroną przeciwpożarową i ochroną środowiska

Cele operacyjne jednostki modułowej

Stażysta potrafi:

- 1) określić zasady bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska oraz ergonomii w pracy zawodowej,
- 2) określić skutki oddziaływania czynników środowiska pracy w mechanice na organizm człowieka,

- 3) wykonać zadania zawodowe zgodnie z zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska oraz ergonomii,
- 4) zidentyfikować zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka i środowiska w zawodzie technik transportu drogowego,
- 5) zorganizować stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska,
- 6) zastosować środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania prac w zawodzie,
- 7) obsługiwać maszyny i urządzenia na stanowiskach pracy zgodnie z zasadami i przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska,
- 8) utrzymywać ład i porządek na stanowisku pracy,
- 9) używać środki ochrony indywidualnej i zbiorowej zgodnie z przeznaczeniem,
- 10) stosować się do przedstawionych informacji na znakach zakazu, nakazu, ostrzegawczych, ewakuacyjnych, ochrony przeciwpożarowej oraz sygnałów alarmowych w miejscu pracy.

Efekty kształcenia z PPKZSB Stażysta:	Kryteria weryfikacji z PPKZSB Stażysta:	Nabyte umiejętności i kompetencje* Stażysta potrafi:	Stanowisko pracy
1) przestrzega przepisów prawa dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska występujących w transporcie.	1) obsługuje maszyny i urządzenia na stanowiskach pracy zgodnie z przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska.	– przestrzegać przepisy związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ergonomią, ochroną przeciwpożarową i ochroną środowiska.	Stanowisko biurowo logistyczne Stanowisko ślusarskie Stanowisko diagnostyki środków transportu drogowego

			Stanowisko obsługi i naprawy środków transportu drogowego
2) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii oraz przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska.	1) przestrzega zasad ergonomii podczas organizacji stanowiska pracy; 2) przestrzega przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej podczas obsługi maszyn i urządzeń na stanowisku pracy; 3) utrzymuje ład i porządek na stanowisku pracy.	– zorganizować stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii oraz przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska.	Stanowisko biurowo-logistyczne Stanowisko ślusarskie Stanowisko diagnostyki środków transportu drogowego Stanowisko obsługi i naprawy środków transportu drogowego
3) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych.	1) stosuje środki ochrony indywidualnej na stanowisku pracy zgodnie z przeznaczeniem.	– wykorzystywać środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych.	Stanowisko biurowo-logistyczne Stanowisko ślusarskie Stanowisko diagnostyki środków transportu drogowego Stanowisko obsługi i naprawy środków transportu drogowego
Treści kształcenia:			
<ul style="list-style-type: none"> – Instruktaż ogólny i stanowiskowy z zakresu BHP. – Stosowanie prawa pracy w jednostce organizacyjnej. 			

- Regulaminy i instrukcje wewnątrzzakładowe.
- Zasady bezpieczeństwa w trakcie wykonywania zadań zawodowych.

Nazwa jednostki modułowej

M.1.JM.2. Wykonywanie połączeń rozłącznych i nierozłącznych elementów części maszyn

Cele operacyjne jednostki modułowej

Stażysta potrafi:

- 1) rozróżnić rodzaje połączeń rozłącznych i nierozłącznych części maszyn,
- 2) dobrać rodzaje połączeń rozłącznych i nierozłącznych zależnie od cech konstrukcyjnych maszyn i urządzeń,
- 3) wykonać połączenia rozłączne elementów części maszyn,
- 4) wykonać połączenia nierozłączne elementów części maszyn.

Efekty kształcenia z PPKZSB Stażysta:	Kryteria weryfikacji z PPKZSB Stażysta:	Nabyte umiejętności i kompetencje* Stażysta potrafi:	Stanowisko pracy
1) charakteryzuje rodzaje połączeń stosowanych w środkach transportu drogowego.	1) rozróżnia rodzaje połączeń rozłącznych i nierozłącznych 2) dobiera rodzaje połączeń rozłącznych i nierozłącznych zależnie od przeznaczenia maszyn i urządzeń.	– wykonywać połączenia rozłączne i nierozłączne elementów części maszyn.	Stanowisko ślusarskie

Treści kształcenia:

- Przygotowanie narzędzi do wykonywania połączeń nierozłącznych.
- Wykonywanie połączeń lutowanych.

- Wykonywanie połączeń zgrzewanych.
- Wykonywanie połączeń klejowych.
- Wykonywanie połączeń wciskowych.
- Wykonywanie połączeń nitowych.
- Przygotowanie narzędzi do wykonywania połączeń rozłącznych.
- Wykonywanie połączeń gwintowych.
- Wykonywanie połączeń kołkowych.
- Wykonywanie połączeń wpustowych i wielowypustowych.
- Wykonywanie połączeń sprężystych.

Nazwa jednostki modułowej

M.1.JM.3. Posługiwanie się dokumentacją techniczną środków transportu drogowego

Cele operacyjne jednostki modułowej

Stażysta potrafi:

- 1) rozróżnić rodzaje dokumentacji technicznej,
- 2) dobrać rodzaj dokumentacji technicznej do wykonywanych czynności obsługowo - naprawczych środków transportu drogowego,
- 3) posłużyć się dokumentacją eksploatacyjną środka transportu drogowego,
- 4) wypełnić dokumentację eksploatacyjną środka transportu drogowego,
- 5) sporządzić kartę oceny stanu technicznego środka transportu drogowego przyjmowanego do obsługi lub naprawy.

Efekty kształcenia z PPKZSB	Kryteria weryfikacji z PPKZSB	Nabyte umiejętności i kompetencje*	Stanowisko pracy
------------------------------------	--------------------------------------	---	-------------------------

Stażysta:	Stażysta:	Stażysta potrafi:	
1) posługuje się dokumentacją techniczną środków transportu drogowego.	1) rozróżnia rodzaje dokumentacji technicznej środków transportu drogowego; 2) odczytuje informacje zawarte w dokumentacji technicznej środków transportu drogowego; 3) stosuje dokumentację eksploatacyjną środków transportu drogowego.	– korzystać z dokumentacji technicznej środków transportu drogowego.	Stanowisko biurowo-logistyczne Stanowisko ślusarskie Stanowisko diagnostyki środków transportu drogowego Stanowisko obsługi i naprawy środków transportu drogowego
<p>Treści kształcenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Zasady doboru odpowiedniej dokumentacji w zależności od rodzaju środka transportu. – Posługiwanie się dokumentacją techniczną podczas demontażu części, podzespołów i zespołów środków transportu drogowego. – Korzystanie z dokumentacji technicznej podczas weryfikacji części, podzespołów i zespołów. – Zasady przyjęcia środków transportu drogowego do obsługi lub naprawy. – Opracowywanie dokumentacji związanej z przyjęciem środków transportu drogowego do obsługi lub naprawy (zlecenie serwisowe, kosztorys naprawy, karta oceny stanu technicznego itp. – Opracowywanie dokumentacji związanej z wydaniem środka transportu drogowego po wykonanej obsłudze lub naprawie. 			

Nazwa modułu

M.2. OBSŁUGIWANIE ŚRODKÓW TRANSPORTU DROGOWEGO

Cele ogólne modułu

1. Ocenianie stanu technicznego środków transportu drogowego;
2. Rozpoznawanie objawów zużycia części i podzespołów w środkach transportu drogowego;
3. Sprawdzanie poszczególnych układów, zespołów i podzespołów środków transportu drogowego;
4. Sprawdzanie ogumienia oraz płynów eksploatacyjnych środków transportu drogowego;
5. Ustalanie stanu wyposażenia dodatkowego środków transportu drogowego;
6. Ustalanie zakresu obsługi i naprawy środków transportu drogowego;
7. Klasyfikowanie poszczególnych układów, zespołów i podzespołów środków transportu drogowego do naprawy lub wymiany na podstawie badań diagnostycznych;
8. Wykonywanie obsługi środków transportu drogowego z wykorzystaniem urządzeń i narzędzi;
9. Stosowanie urządzeń, narzędzi i przyrządów w celu wykonania naprawy podzespołów i zespołów środków transportu drogowego;
10. Usuwanie usterek środków transportu drogowego powstałych podczas jazdy;
11. Wymiana zużytych i uszkodzonych części, podzespołów i zespołów środków transportu drogowego;
12. Sporządzanie dokumentacji po wykonanej obsłudze i naprawie środków transportu drogowego;
13. Ocena jakości przeprowadzonej obsługi i naprawy środków transportu drogowego;
14. Planowanie terminów przeglądów okresowych na podstawie dokumentacji techniczno-ruchowej lub instrukcji obsługi środków transportu drogowego;
15. Planowanie przeglądów i zabiegów konserwacyjnych na podstawie oceny stanu technicznego środka transportu drogowego, jego urządzeń i instalacji oraz warunków i intensywności jego eksploatacji.

Nazwa jednostki modułowej

M.2.JM.1. Przeprowadzanie oceny stanu technicznego środków transportu drogowego

Cele operacyjne jednostki modułowej

Stażysta potrafi:

- 1) dobrać metody oceny stanu technicznego środków transportu drogowego,
- 2) ocenić stan techniczny środków transportu drogowego w zakresie realizacji zadań transportowych,
- 3) rozpoznać objawy zużycia części maszyn i urządzeń,
- 4) sprawdzić działanie hamulca roboczego i awaryjnego (postojowego),
- 5) sprawdzić szczelność układów i mechanizmów pojazdu,
- 6) sprawdzić sprawność połączeń elektrycznych,
- 7) sprawdzić oświetlenie i elementy sygnalizacji,
- 8) sprawdzić działanie poszczególnych układów, zespołów i podzespołów pojazdu (zespołu pojazdów),
- 9) sprawdzić poziom płynów eksploatacyjnych pojazdu,
- 10) ocenić stan ogumienia pojazdu,
- 11) sprawdzić wyposażenie dodatkowe (gaśnicę, trójkąt),
- 12) sprawdzić wyposażenie i punkty odpowiedzialne za mocowanie ładunków,
- 13) sprawdzić czystość pojazdu oraz obowiązkowe oznaczenia.

Efekty kształcenia z PPKZSB	Kryteria weryfikacji z PPKZSB	Nabyte umiejętności i kompetencje*	Stanowisko pracy
Stażysta:	Stażysta:	Stażysta potrafi:	

<p>1) ocenia stan techniczny środków transportu drogowego.</p>	<p>1) dobiera metody oceny stanu technicznego środków transportu drogowego; 2) ocenia stan techniczny środków transportu drogowego w zakresie realizacji zadań transportowych; 3) rozpoznaje objawy zużycia części maszyn i urządzeń.</p>	<p>– ocenić stan techniczny środków transportu drogowego.</p>	<p>Stanowisko diagnostyki środków transportu drogowego</p>
<p>2) sprawdza stan techniczny pojazdu przed wyjazdem.</p>	<p>1) sprawdza działanie hamulca roboczego i awaryjnego (postojowego); 2) sprawdza szczelność układów i mechanizmów pojazdu; 3) sprawdza sprawność połączeń elektrycznych; 4) sprawdza oświetlenie i elementy sygnalizacji; 5) sprawdza działanie poszczególnych układów, zespołów i podzespołów pojazdu; 6) sprawdza poziom płynów eksploatacyjnych pojazdu; 7) ocenia stan ogumienia pojazdu 8) sprawdza wyposażenie dodatkowe (gaśnica, trójkąt); 9) sprawdza czystość pojazdu oraz obowiązkowych oznaczeń;</p>	<p>– sprawdzić stan techniczny pojazdu przed wyjazdem.</p>	<p>Stanowisko diagnostyki środków transportu drogowego</p>

	10) sprawdza punkty odpowiedzialne za mocowania ładunków.		
--	---	--	--

Treści kształcenia:

- Określanie parametrów technicznych urządzeń załadowniczych i wyładowniczych na podstawie dokumentacji technicznej.
- Analizowanie schematów układów hydraulicznych sterujących pracą układów dodatkowych.
- Określanie skuteczności działania układu hamulcowego.
- Odczytywanie schematów instalacji pneumatycznej uruchamiającej hamulce.
- Rozpoznawanie usterek występujących w układzie hamulcowym na podstawie opisów objawów uszkodzenia.
- Analizowanie schematów kinematycznych mechanizmów różnicowych.
- Odczytywanie dokumentacji konstrukcyjnej zespołów układu napędowego.
- Określanie usterek występujących w układzie napędowym na podstawie opisów objawów uszkodzenia.
- Określanie usterek mechanizmów układu kierowniczego na podstawie opisów uszkodzenia.
- Odczytywanie dokumentacji konstrukcyjnej zespołów układu kierowniczego.
- Określanie usterek elementów nośnych i jezdnych środków transportu drogowego na podstawie opisów uszkodzenia.
- Odczytywanie dokumentacji konstrukcyjnej elementów nośnych i jezdnych środków transportu drogowego.
- Odczytywanie oznaczeń zamieszczanych na oponach.
- Dobieranie opon w zależności od przeznaczenia środków transportu drogowego.
- Rozpoznawanie uszkodzeń mechanizmów nośnych i jezdnych na podstawie uszkodzeń ogumienia.
- Odczytywanie dokumentacji technicznej obsługi pojazdu.
- Rozpoznawanie typów i rodzajów nadwozi środków transportu drogowego na podstawie zdjęć i rysunków.
- Rozróżnianie filtrów paliwa, powietrza, oleju.
- Rozpoznawanie olejów silnikowych na podstawie oznaczenia.
- Rozpoznawanie olejów przekładniowych i hydraulicznych na podstawie oznaczenia.
- Dobieranie płynu hamulcowego w zależności od obciążenia układu hamulcowego.

- Rozpoznawanie akumulatorów i jego podstawowych parametrów technicznych na podstawie wyglądu, symboli i stosowanych oznaczeń.
- Odczytywanie schematów instalacji elektrycznej środków transportu drogowego.
- Podłączanie prostownika samochodowego w celu ładowania akumulatora.
- Rozpoznawanie elementów konstrukcyjnych rozruszników.
- Określanie procedur postępowania w przypadku uszkodzeń systemu rozruchowego silnika.
- Identyfikowanie elementów elektrycznych i elektronicznych na schemacie instalacji elektrycznej pojazdu.
- Odczytywanie parametrów elementów elektrycznych i elektronicznych na podstawie oznaczenia oraz informacji katalogowych
- Analizowanie schematu elektrycznego świateł pozycyjnych, świateł mijania i świateł drogowych, świateł kierunku jazdy i świateł awaryjnych pojazdu.
- Określanie zastosowania żarówek samochodowych na podstawie wyglądu, oznaczenia, instrukcji obsługi pojazdu.
- Porównywanie konstrukcji i parametrów bezpieczników samochodowych.
- Rozpoznawanie elementów oświetlenia ksenonowego i LED na podstawie modelu.

Nazwa jednostki modułowej

M.2.JM.2. Lokalizowanie uszkodzeń podzespołów i zespołów środków transportu drogowego

Cele operacyjne jednostki modułowej

Stażysta potrafi:

- 1) rozpoznać uszkodzenia podzespołów i zespołów środków transportu,
- 2) ocenić stan techniczny podzespołów i zespołów środków transportu drogowego na podstawie badania organoleptycznego,
- 3) ocenić stan techniczny podzespołów i zespołów środków transportu drogowego na podstawie wyników badań diagnostycznych.

Efekty kształcenia z PPKZSB Stażysta:	Kryteria weryfikacji z PPKZSB Stażysta:	Nabyte umiejętności i kompetencje* Stażysta potrafi:	Stanowisko pracy
1) lokalizuje uszkodzenia zespołów i podzespołów środków transportu drogowego.	1) rozpoznaje uszkodzenia zespołów i podzespołów środków transportu drogowego; 2) ocenia stan techniczny zespołów i podzespołów środków transportu drogowego na podstawie badania organoleptycznego; 3) ocenia stan techniczny zespołów i podzespołów środków transportu drogowego na podstawie wyników badań diagnostycznych.	– zlokalizować uszkodzenia zespołów i podzespołów środków transportu drogowego.	Stanowisko obsługi i naprawy środków transportu drogowego
<p>Treści kształcenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozróżnianie rodzajów zużycia elementów maszyn w wyniku tarcia. – Diagnozowanie stanu technicznego środków transportu drogowego na podstawie oględzin. – Ustalanie czynności wchodzących w zakres obsługi środków transportu drogowego. – Bezobsługowa ocena układu hamulcowego. – Ocena bębnow i tarcz hamulcowych. – Metody pomiaru skuteczności hamowania. – Pomiary skuteczności hamowania na stanowisku dynamometrycznym. – Metody diagnozowania właściwości eksploatacyjnych płynu hamulcowego. – Diagnozowanie układów ABE i ESP na podstawie świecenia się lampki kontrolnej. – Kontrola organoleptyczna układu ABS. 			

- Kontrola działania poszczególnych elementów układu ABS za pomocą przyrządów.
- Diagnostyka układu BAS i układu ESP.
- Sprawdzanie łożysk tocznych kół jezdnych.
- Sprawdzanie stopnia zużycia łączników stosowanych w układzie zawieszenia i układzie kierowniczym.
- Organoleptyczne metody oceny prawidłowości ustawienia kół jezdnych.
- Szybkie i wstępne pomiary podstawowych kryteriów oceny układu kierowniczego.
- Technologie ustawienia kątów kół kierowanych i osi samochodu.
- Wstępna ocena stanu technicznego amortyzatorów.
- Metody testowania amortyzatorów stosowane w stacjach kontroli pojazdów.
- Organoleptyczna ocena opony i tarczy koła.
- Wyważanie kół jezdnych.
- Wyważanie dynamiczne kół jezdnych.
- Organoleptyczna ocena stanu technicznego układu hamulcowego pneumatycznego.
- Samodiagnostyka układu sterującego hamulcami pneumatycznymi.
- Metody diagnozowania pneumatycznych układów hamulcowych.
- Pomiary wielkości elektrycznych.
- Pomiary ciśnień i wydatku sprężarki.

Nazwa jednostki modułowej

M.2.JM.3. Usuwanie usterek środków transportu drogowego

Cele operacyjne jednostki modułowej

Stażysta potrafi:

- 1) ocenić wskazania przyrządów kontrolno-pomiarowych,
- 2) rozpoznać usterki powstałe w trakcie kierowania pojazdem,

- 3) usunąć drobne usterki instalacji elektrycznej,
- 4) usunąć drobne usterki układu napędowego,
- 5) usunąć drobne usterki mechaniczne,
- 6) obsłużyć systemy i urządzenia bezpieczeństwa czynnego pojazdu,
- 7) obsłużyć układy nadzorujące prędkość i odległość między pojazdami,
- 8) obsłużyć układ ostrzegania przed niezamierzoną zmianą pasa ruchu i sygnalizację nadmiernego zmęczenia kierowcy,
- 9) przeprowadzić niezbędne czynności kalibracyjne w celu przywrócenia sprawności po stwierdzeniu błędu za pomocą pomiarów diagnostycznych,
- 10) posługiwać się bazami danych części zamiennych i materiałów eksploatacyjnych,
- 11) dobierać części zamienne oraz materiały eksploatacyjne odpowiednio do potrzeb naprawczych i eksploatacyjnych,
- 12) wymienić czynności związane z naprawą i konserwacją środków transportu drogowego,
- 13) zaplanować terminy przeglądów okresowych na podstawie dokumentacji techniczno-ruchowej lub instrukcji obsługi,
- 14) zaplanować terminy przeglądów i zabiegów konserwacyjnych na podstawie oceny stanu technicznego środka transportu drogowego, jego urządzeń i instalacji, warunków i intensywności eksploatacji środka transportu,
- 15) ocenić jakość wykonanych prac obsługowo-konserwacyjnych.

Efekty kształcenia z PPKZSB Stażysta:	Kryteria weryfikacji z PPKZSB Stażysta:	Nabyte umiejętności i kompetencje* Stażysta potrafi:	Stanowisko pracy
1) usuwa usterki środka transportu drogowego powstałe podczas jazdy.	1) analizuje wskazania przyrządów kontrolno-pomiarowych; 2) diagnozuje usterki powstałe w trakcie kierowania samochodem ciężarowym; 3) usuwa drobne usterki instalacji elektrycznej; 4) usuwa drobne usterki mechaniczne.	– usuwać usterki środka transportu drogowego powstałe podczas jazdy.	Stanowisko obsługi i naprawy środków transportu drogowego

<p>2) posługuje się urządzeniami kontrolno-pomiarowymi środków transportu drogowego.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) obsługuje systemy i urządzenia bezpieczeństwa czynnego pojazdu; 2) obsługuje układy nadzorujące prędkość i odległość między pojazdami; 3) obsługuje układ ostrzegania przed niezamierzoną zmianą pasa ruchu i sygnalizację nadmiernego zmęczenia kierowcy; 4) przeprowadza niezbędne czynności kalibracyjne w celu przywrócenia sprawności po stwierdzeniu błędu za pomocą pomiarów diagnostycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> – obsługiwać urządzenia kontrolno-pomiarowe środków transportu drogowego. 	<p>Stanowisko obsługi i naprawy środków transportu drogowego</p>
<p>3) stosuje części zamienne oraz materiały eksploatacyjne środków transportu drogowego.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) posługuje się bazami danych części zamiennych i materiałów eksploatacyjnych; 2) dobiera części zamienne oraz materiały eksploatacyjne odpowiednio do potrzeb naprawczych i eksploatacyjnych. 	<ul style="list-style-type: none"> – wykorzystać części zamienne oraz materiały eksploatacyjne środków transportu drogowego. 	<p>Stanowisko obsługi i naprawy środków transportu drogowego</p>
<p>4) planuje czynności związane z naprawą i konserwacją środków transportu drogowego.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) wskazuje czynności związane z naprawą i konserwacją środków transportu drogowego; 2) planuje terminy przeglądów okresowych na podstawie 	<ul style="list-style-type: none"> – zaplanować czynności związane z naprawą i konserwacją środków transportu drogowego. 	<p>Stanowisko obsługi i naprawy środków transportu drogowego</p>

	<p>dokumentacji techniczno-ruchowej lub instrukcji obsługi;</p> <p>3) planuje terminy przeglądów i zabiegów konserwacyjnych na podstawie oceny stanu technicznego środka transportu drogowego, jego urządzeń i instalacji, warunków i intensywności eksploatacji środka transportu;</p> <p>4) ocenia jakość wykonanych prac obsługowo-konserwacyjnych.</p>		
<p>Treści kształcenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Usuwanie usterek silników spalinowych. – Usuwanie usterek układów napędowych. – Usuwanie usterek układów hamulcowych. – Usuwanie usterek układów kierowniczych. – Usuwanie usterek układów jezdnych. – Usuwanie usterek układów elektrycznych i elektronicznych. – Usuwanie usterek wyposażenia dodatkowego środków transportu drogowego. – Przeprowadzanie obsługi środka transportu drogowego wynikającej z harmonogramu przeglądów okresowych. – Dobór części zamiennych i materiałów eksploatacyjnych. – Kontrola jakości wykonanych prac obsługowo-naprawczych. 			

Nazwa modułu

M.3. UŻYTKOWANIE ŚRODKÓW TRANSPORTU DROGOWEGO

Cele ogólne modułu

1. Ustalanie parametrów techniczno-eksploatacyjnych środków transportu drogowego;
2. Obsługiwanie urządzeń kontrolno-pomiarowymi stosowanych w środkach transportu drogowego;
3. Rozmieszczanie, mocowanie i zabezpieczanie ładunków na środkach transportu drogowego;
4. Planowanie wykonywania usług transportowych.

Nazwa jednostki modułowej

M.3.JM.1. Ustalanie parametrów techniczno-eksploatacyjnych środków transportu drogowego

Cele operacyjne jednostki modułowej

Stażysta potrafi:

- 1) określić parametry użytkowe środka transportu drogowego oraz jego możliwości do wykonywania przewozów ładunków,
- 2) stosować przepisy prawa w zakresie warunków technicznych pojazdów oraz ich niezbędnego wyposażenia,
- 3) określić ładowność wybranego środka transportu oraz jego dopuszczalne parametry ładunkowe,
- 4) przestrzegać zasad zachowania dopuszczalnej masy całkowitej pojazdu,
- 5) określić zależności pomiędzy dopuszczalną masą całkowitą a trasą przejazdu środka transportowego.

Efekty kształcenia z PPKZSB Stażysta:	Kryteria weryfikacji z PPKZSB Stażysta:	Nabyte umiejętności i kompetencje* Stażysta potrafi:	Stanowisko pracy
1) określa parametry techniczno-	1) określa parametry użytkowe danego środka transportu oraz jego możliwości do wykonywania przewozów ładunków;	– określić parametry techniczno-eksploatacyjne środków transportu drogowego.	Stanowisko diagnostyki środków transportu drogowego

eksploatacyjne środków transportu drogowego.	2) stosuje przepisy prawa w zakresie warunków technicznych środków transportu drogowego oraz ich niezbędnego wyposażenia; 3) określa ładowność wybranego środka transportu oraz jego dopuszczalne parametry ładunkowe; 4) przestrzega zasady zachowania dopuszczalnej masy całkowitej pojazdu; 5) określa zależności pomiędzy możliwościami ładunkowymi pojazdu a trasą przejazdu środka transportowego.		Stanowisko obsługi i naprawy środków transportu drogowego
Treści kształcenia: <ul style="list-style-type: none"> – Odczytywanie tabliczek znamionowych środków transportu drogowego i znaków VIN. – Analizowanie dokumentacji konstrukcyjnej środków transportu drogowego. – Określanie przeznaczenia środków transportu drogowego na podstawie charakterystyki technicznej.			

Nazwa jednostki modułowej

M.3.JM.2. Posługiwanie się urządzeniami kontrolno-pomiarowymi stosowanymi w środkach transportu drogowego

Cele operacyjne jednostki modułowej

Stażysta potrafi:

- 1) używać urządzeń pomocniczych stosowanych w środkach transportu drogowego,
- 2) dobierać urządzenia pomocnicze stosowane w środkach transportu drogowego,
- 3) interpretować wskazania urządzeń kontrolno-pomiarowych stosowanych w środkach transportu drogowego,
- 4) posługiwać się tachografem,
- 5) analizować monitoring oraz systemy lokalizacji i nawigacji pojazdów.

Efekty kształcenia z PPKZSB Stażysta:	Kryteria weryfikacji z PPKZSB Stażysta:	Nabyte umiejętności i kompetencje* Stażysta potrafi:	Stanowisko pracy
1) korzysta z urządzeń pomocniczych stosowanych w środkach transportu drogowego.	1) używa urządzeń pomocniczych stosowanych w środkach transportu drogowego; 2) dobiera urządzenia pomocnicze stosowane w środkach transportu drogowego.	– korzystać z urządzeń pomocniczych stosowanych w środkach transportu drogowego.	Stanowisko diagnostyki środków transportu drogowego Stanowisko obsługi i naprawy środków transportu drogowego
2) odczytuje wskazania urządzeń kontrolno-pomiarowych stosowanych w	1) interpretuje wskazania urządzeń kontrolno-pomiarowych stosowanych w środkach transportu drogowego; 2) posługuje się tachografem	– odczytać wskazania urządzeń kontrolno-pomiarowych stosowanych w	Stanowisko diagnostyki środków transportu drogowego

środkach transportu drogowego.	3) analizuje monitoring oraz systemy lokalizacji i nawigacji pojazdów.	środkach transportu drogowego.	Stanowisko obsługi i naprawy środków transportu drogowego
<p>Treści kształcenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Posługiwanie się systemami i urządzeniami bezpieczeństwa czynnego pojazdu. – Posługiwanie się systemami i urządzeniami pomocniczymi w środkach transportu drogowego. – Obsługa układów nadzorujących prędkość i odległość między pojazdami. – Obsługa układów ostrzegania przed niezamierzoną zmianą pasa ruchu. – Obsługa tachografu. – Obsługa systemów lokalizacji i nawigacji GPS pojazdów. – Obsługa urządzeń do poboru opłat za przejazd odcinkiem drogi. 			

Nazwa jednostki modułowej

M.3.JM.3. Rozmieszczanie, mocowanie oraz zabezpieczanie ładunków

Cele operacyjne jednostki modułowej

Stażysta potrafi:

- 1) obliczyć podstawowe parametry związane z rozmieszczeniem ładunków,
- 2) dobrać sposób rozmieszczenia ładunków w środkach transportu drogowego,
- 3) dobrać odpowiednie techniki mocowania oraz zabezpieczania ładunku,
- 4) ocenić stopień zużycia urządzeń do mocowania oraz zabezpieczania ładunku.

Efekty kształcenia z PPKZSB Stażysta:	Kryteria weryfikacji z PPKZSB Stażysta:	Nabyte umiejętności i kompetencje* Stażysta potrafi:	Stanowisko pracy
1) przestrzega zasad rozmieszczania, mocowania oraz zabezpieczania przewożonych ładunków.	1) oblicza podstawowe parametry związane z rozmieszczeniem ładunków; 2) dobiera sposób rozmieszczenia ładunków w środkach transportu drogowego; 3) dobiera techniki mocowania oraz zabezpieczania ładunku; 4) ocenia stopień zużycia urządzeń mocujących.	– rozmieścić, zamocować oraz zabezpieczyć przewożone ładunki.	Stanowisko obsługi i naprawy środków transportu drogowego
<p>Treści kształcenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Określanie ładowności pojazdu na podstawie dokumentów. – Obliczanie ciężaru i objętości ładunku umieszczonego na pojeździe. – Określanie położenia środka ciężkości pojazdu. – Sporządzanie planu rozmieszczenia towarów. – Obliczanie obciążenia osi pojazdu. – Sporządzanie planu załadunku. – Dobieranie oznakowania środków transportu drogowego do ładunków specjalnych. – Dobieranie optymalnych opakowań towarów i ich oznakowania. – Dobieranie techniki mocowania w zależności od przewożonego ładunku i typu pojazdu. – Rozpoznawanie oznakowania taśm mocujących. – Ocenianie stanu zużycia urządzeń mocujących. – Opracowywanie planu instalacji dodatkowych urządzeń mocujących. 			

- Obsługiwanie urzędzenia „DS”.
- Zakładanie i zdejmowanie plandek.
- Wyznaczanie stref bezpieczeństwa dla pojazdu z określonym ładunkiem.

Nazwa jednostki modułowej

M.3.JM.4. Planowanie wykonania usług transportowych

Cele operacyjne jednostki modułowej

Stażysta potrafi:

- 1) określić możliwości wykonania usługi transportowej,
- 2) analizować przepisy dotyczące przewozu,
- 3) wykonać (zaplanować) usługę transportową zgodnie ze zleceniem.

Efekty kształcenia z PPKZSB Stażysta:	Kryteria weryfikacji z PPKZSB Stażysta:	Nabyte umiejętności i kompetencje* Stażysta potrafi:	Stanowisko pracy
1) wykonuje usługi transportowe zgodnie z przepisami prawa krajowego i międzynarodowego.	1) określa możliwości wykonania usługi transportowej; 2) analizuje przepisy dotyczące przewozu; 3) wykonuje usługę zgodnie ze zleceniem.	– wykonać (zaplanować) usługi transportowe zgodnie z przepisami prawa krajowego i międzynarodowego.	Stanowisko biurowo-logistyczne
<p>Treści kształcenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Wypełnianie dokumentów wysyłkowych. 			

- Analizowanie dokumentacji specjalnej dołączanej do towarów.
- Analizowanie przepisów dotyczących przewozu drogowego kontenerów
- Analizowanie przepisów dotyczących przewozu drogowego ładunków nienormatywnych
- Analizowanie przepisów dotyczących przewozu drogowego towarów wrażliwych (SENT)
- Analizowanie przepisów dotyczących przewozu drogowego towarów niebezpiecznych.
- Analizowanie przepisów dotyczących przewozu drogowego szybko psujących się artykułów żywnościowych.
- Analizowanie przepisów dotyczących przewozu drogowego zwierząt.
- Analizowanie przepisów dotyczących przewozu drogowego odpadów.

Nazwa modułu

M.4. Organizowanie przewozu towarów i ładunków

Cele ogólne modułu

1. Sporządzanie dokumentacji przewozowej;
2. Sporządzanie kalkulacji przewozu ładunków;
3. Organizacja transportu drogowego rzeczy;
4. Stosowanie programów komputerowych wspomagających organizację przewozu rzeczy;
5. Stosowanie programów komputerowych wspomagających organizację przewozu osób.

Nazwa jednostki modułowej

M.4.JM.1. Opracowywanie dokumentacji przewozowej rzeczy

Cele operacyjne jednostki modułowej

Stażysta potrafi:

- 1) rozróżnić dokumentację wywozową, licencję eksportową, fakturę, karnet i świadectwo pochodzenia towarów,
- 2) sporządzić list przewozowy na przewozy krajowe i międzynarodowe,
- 3) rozliczyć czas pracy oraz materiały eksploatacyjne użyte podczas wykonania usługi.

Efekty kształcenia z PPKZSB Stażysta:	Kryteria weryfikacji z PPKZSB Stażysta:	Nabyte umiejętności i kompetencje* Stażysta potrafi:	Stanowisko pracy
1) sporządza dokumentację przewozową.	1) rozróżnia dokumentację wywozową, licencję eksportową, fakturę, karnet i świadectwo pochodzenia towarów; 2) sporządza list przewozowy na przewozy krajowe i międzynarodowe; 3) rozlicza czas pracy oraz materiały eksploatacyjne użyte podczas wykonania usługi.	– sporządzić dokumentację przewozową.	Stanowisko biurowo-logistyczne
Treści kształcenia: <ul style="list-style-type: none"> – Podstawowe elementy dokumentacji transportowej. – Dokumenty występujące w transporcie. – Analiza zezwoleń na przewóz. – Przygotowanie dokumentacji przewozowej w transporcie drogowym. – Wypełnianie karty drogowej. – Zlecenia transportowe. – List przewozowy krajowy. – List przewozowy międzynarodowy. – Czas pracy kierowcy. 			

- Harmonogram przewozów z uwzględnieniem czasu pracy kierowców.
- Dobowe i tygodniowe rozkłady czasu pracy kierowcy.
- Zapisy urzędzeń rejestrujących czas pracy kierowców.
- Czynności kontrolne przemieszczających się środków transportu drogowego.

Nazwa jednostki modułowej

M.4.JM.2. Kalkulowanie kosztów przewozu ładunku

Cele operacyjne jednostki modułowej

Stażysta potrafi:

- 1) obliczyć koszty dotyczące zlecenia transportowego z uwzględnieniem rodzaju środka transportu,
- 2) wykorzystać programy komputerowe do sporządzania kalkulacji przewozu ładunków,
- 3) posługiwać się kalkulatorami internetowymi kosztów transportowych,
- 4) obliczyć wpływ na cenę za jeden km: ilości kilometrów, ceny paliwa, opłat e-TOLL, podatków, kosztów ubezpieczeń, amortyzacji i kosztów pracy, pozostałych materiałów eksploatacyjnych i opon,
- 5) określić cenę wykonywanej operacji transportowej, w tym poziom marży kształtującej ekonomiczną opłacalność wykonywanych operacji.

Efekty kształcenia z PPKZSB	Kryteria weryfikacji z PPKZSB	Nabyte umiejętności i kompetencje*	Stanowisko pracy
Stażysta:	Stażysta:	Stażysta potrafi:	

<p>1) sporządza kalkulacje przewozu ładunków.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) analizuje koszty dotyczące zlecenia transportowego z uwzględnieniem rodzaju środka transportu; 2) stosuje użytkowe programy komputerowe do sporządzania kalkulacji przewozu ładunków 3) posługuje się kalkulatorami; internetowymi kosztów transportowych 4) analizuje wpływ na cenę za jeden km: ilości kilometrów, ceny paliwa, opłat e-TOLL, podatków, kosztów ubezpieczeń, amortyzacji i kosztów pracy, pozostałych materiałów eksploatacyjnych i opon; 5) określa cenę wykonywanej operacji transportowej, w tym poziom marży kształtującej ekonomiczną opłacalność wykonywanych operacji. 	<p>– sporządzić kalkulację przewozu ładunku.</p>	<p>Stanowisko biurowo-logistyczne</p>
<p>Treści kształcenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Prowadzenie dokumentacji przewozowej. – Sporządzanie kalkulacji przewozu ładunków. – Koszty zleceń serwisowych. – Posługiwanie się programami do kalkulacji kosztów. – Obsługa kalkulatorów internetowych w transporcie drogowym. – Wycena usługi transportowej. 			

Nazwa jednostki modułowej

M.4.JM.3. Organizowanie transportu drogowego rzeczy

Cele operacyjne jednostki modułowej

Stażysta potrafi:

- 1) dobrać wyposażenie oznakowanie i zabezpieczenie zestawu do przewozu rzeczy,
- 2) analizować koszty wykonania usługi transportowej z uwzględnieniem kosztów, czasu, zabezpieczenia przewozu realizowanego na trasach alternatywnych,
- 3) skoordynować zaplanowaną usługę transportu tradycyjnego i nienormatywnego,
- 4) wykorzystać użytkowe programy komputerowe do sporządzania dokumentacji przewozowej rzeczy,
- 5) wypełnić elektronicznie dokumentację przewozową rzeczy,
- 6) wykorzystać użytkowe programy komputerowe do planowania organizacji transportu rzeczy,
- 7) wypełnić elektronicznie dokumentację planowania organizacji transportu rzeczy,
- 8) wypełnić elektronicznie dokumentację planowania organizacji transportu zwierząt,
- 9) posługiwać się urządzeniami komputerowymi podczas wykonywania czynności z zakresu przewozu rzeczy,
- 10) wydrukować potwierdzenia wniesionych opłat za wykonany przewóz rzeczy.

Efekty kształcenia z PPKZSB Stażysta:	Kryteria weryfikacji z PPKZSB Stażysta:	Nabyte umiejętności i kompetencje* Stażysta potrafi:	Stanowisko pracy
1) organizuje transport drogowy rzeczy.	1) planuje wyposażenie oznakowanie i zabezpieczenie zestawu do przewozu rzeczy; 2) analizuje koszty wykonania usługi transportowej z uwzględnieniem	– zorganizować transport drogowy rzeczy.	Stanowisko obsługi i naprawy środków transportu drogowego

	<p>kosztów, czasu, zabezpieczenia przewozu realizowanego na trasach alternatywnych;</p> <p>3) koordynuje zaplanowaną usługę transportu tradycyjnego i nienormatywnego.</p>		<p>Stanowisko biurowo-logistyczne</p>
<p>2) stosuje programy komputerowe wspomagające organizację przewozu rzeczy.</p>	<p>1) stosuje użytkowe programy komputerowe do sporządzania dokumentacji przewozowej rzeczy;</p> <p>2) wypełnia elektronicznie dokumentację przewozową rzeczy;</p> <p>3) stosuje użytkowe programy komputerowe do planowania organizacji transportu rzeczy;</p> <p>4) wypełnia elektronicznie dokumentację planowania organizacji transportu rzeczy;</p> <p>5) wypełnia elektronicznie dokumentację planowania organizacji transportu zwierząt;</p> <p>6) stosuje użytkowe programy komputerowe do obsługi przewozu rzeczy;</p> <p>7) posługuje się urządzeniami komputerowymi podczas wykonywania czynności z zakresu przewozu rzeczy;</p>	<p>– użytkować programy komputerowe wspomagające organizację przewozu rzeczy.</p>	<p>Stanowisko biurowo-logistyczne</p> <p>Stanowisko obsługi i naprawy środków transportu drogowego</p>

	8) drukuje potwierdzenia wniesionych opłat za wykonany przewóz rzeczy.		
Treści kształcenia: <ul style="list-style-type: none"> – Proces transportowy i przewozowy. – Przewóz drogowy rzeczy. – Przewóz drogowy zwierząt. – Ocena jakości i efektywności przebiegu procesu transportowego. – Konwencja CMR i ADR. – Konwencja TIR i AETR. – Konwencja ATP. – Koszty usług transportowych. – Metody wyznaczenia cen za usługi transportowe. – Ubezpieczenia środków transportu. – Ubezpieczenia ładunków (Cargo). – Ubezpieczenia pracowników i pasażerów.			

Nazwa modułu

M.5. Organizacja transportu drogowego osób

Cele ogólne modułu

1. Sporządzanie dokumentacji związanej z obsługą podróżnych;
2. Organizacja transportu drogowego osób;
3. Obsługiwanie pasażerów korzystających ze środków transportu drogowego na liniach regularnych;

4. Użytkowanie oprogramowania komputerowego wspomagające organizację przewozu osób.

Nazwa jednostki modułowej

M.5.JM.1. Opracowywanie dokumentacji przewozowej osób

Cele operacyjne jednostki modułowej

Stażysta potrafi:

- 1) sporządzić dokumenty dotyczące obsługi podróżnych,
- 2) korzystać z map, przewodników, ofert biur podróży, informatorów,
- 3) sporządzać oferty usług dla podróżnych,
- 4) przygotować materiały informacyjne dla podróżnych,
- 5) obsługiwać pasażerów zgodnie z obowiązującymi procedurami, także w sytuacjach kryzysowych,
- 6) podjąć działania związane z przewozem osób chorych, niepełnosprawnych i wymagających szczególnej opieki.

Efekty kształcenia z PPKZSB Stażysta:	Kryteria weryfikacji z PPKZSB Stażysta:	Nabyte umiejętności i kompetencje* Stażysta potrafi:	Stanowisko pracy
1) sporządza dokumentację związaną z obsługą podróżnych.	1) tworzy dokumenty dotyczące obsługi podróżnych; 2) korzysta z map, przewodników, ofert biur podróży, informatorów; 3) przygotowuje oferty usług dla podróżnych; 4) przygotowuje materiały informacyjne dla podróżnych;	– sporządzić dokumentację przewozową związaną z obsługą podróżnych.	Stanowisko biurowo-logistyczne

	<p>5) obsługuje pasażerów zgodnie z obowiązującymi procedurami, także w sytuacjach kryzysowych;</p> <p>6) podejmuje działania związane z przewozem osób chorych, niepełnosprawnych i wymagających szczególnej opieki.</p>		
<p>Treści kształcenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Przygotowanie dokumentacji przewozowej w transporcie drogowym. – Proces transportowy i przewozowy. – Informacja dla podróżnych. – Prawa i obowiązki uczestników procesu przewozu osób. – Oczekiwania pasażerów. – Rodzaje przewozów i biletów. – Oferty usług przewozowych. – Przewóz drogowy osób. – Ocena jakości i efektywności przebiegu procesu transportowego. – Wypadki drogowe. – Opóźnienia, utrata mienia i uszkodzenia ładunku. – Protokoły szkody i reklamacje. – Odpowiedzialność przewoźnika i kierowcy. 			

Nazwa jednostki modułowej

M.5.JM.2. Organizowanie transportu drogowego osób

Cele operacyjne jednostki modułowej

Stażysta potrafi:

- 1) dobrać wyposażenie, oznakowanie i zabezpieczenie zestawu do przewozu osób,
- 2) przeanalizować alternatywne trasy przejazdu z uwzględnieniem kosztów, czasu, zabezpieczenia przewozu oraz zminimalizowania ryzyka,
- 3) oszacować koszty wykonania usługi transportowej,
- 4) przygotować plan działań na każdy dzień transportu,
- 5) ubezpieczyć przewóz osób,
- 6) określić obowiązki wobec pasażera wynikające z zawartej umowy,
- 7) sporządzić dokumenty transportowe,
- 8) wykorzystać użytkowe programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań z zakresu organizacji przewozu osób,
- 9) wypełnić elektronicznie dokumentację przewozową stosuje użytkowe programy komputerowe do sporządzania dokumentacji przewozowej,
- 10) wykorzystać użytkowe programy komputerowe do planowania organizacji transportu,
- 11) obsługiwać użytkowe programy komputerowe do obsługi pasażerów,
- 12) obsługiwać kasę fiskalną,
- 13) drukować potwierdzenia wniesionych opłat za przejazd.

Efekty kształcenia z PPKZSB Stażysta:	Kryteria weryfikacji z PPKZSB Stażysta:	Nabyte umiejętności i kompetencje* Stażysta potrafi:	Stanowisko pracy
1) organizuje transport drogowy osób.	1) planuje wyposażenie, oznakowanie i zabezpieczenie zestawu do przewozu osób; 2) analizuje alternatywne trasy przejazdu z uwzględnieniem kosztów, czasu, zabezpieczenia przewozu oraz zminimalizowania ryzyka; 3) analizuje koszty wykonania usługi transportowej; 4) przygotowuje plan działań na każdy dzień transportu; 5) ubezpiecza przewóz osób.	– zorganizować transport drogowy osób.	Stanowisko biurowo-logistyczne
2) obsługuje pasażerów korzystających ze środków transportu drogowego na liniach regularnych.	1) określa obowiązki wobec pasażera wynikające z zawartej umowy 2) przygotowuje dokumenty transportowe	– obsługiwać pasażerów korzystających ze środków transportu drogowego na liniach regularnych.	Stanowisko obsługi i pasażerów środków transportu drogowego
3) stosuje programy komputerowe wspomagające organizację przewozu osób.	1) wykorzystuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań z zakresu organizacji przewozu osób; 2) stosuje użytkowe programy komputerowe do sporządzania dokumentacji przewozowej;	– stosować programy komputerowe wspomagające organizację przewozu osób.	Stanowisko biurowo-logistyczne

	<p>3) stosuje użytkowe programy komputerowe do planowania organizacji transportu;</p> <p>4) stosuje użytkowe programy komputerowe do obsługi pasażerów;</p> <p>5) posługuje się kasą fiskalną;</p> <p>6) drukuje potwierdzenia wniesionych opłat za przejazd.</p>		<p>Stanowisko obsługi i pasażerów środków transportu drogowego</p>
<p>Treści kształcenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Przewozy transportem publicznym, miejskim i podmiejskim. – Obliczanie kosztów usług transportowych. – Wyznaczanie cen za usługi transportowe. – Przewozy krajowe i międzynarodowe. – Przewozy regularne, regularne specjalne, okazjonalne, wahadłowe. – Umowa INTERBUS – Dokumentacja przewozowa w transporcie drogowym książka formularzy jazdy. – Dokumentacja przewozowa w transporcie drogowym książka formularzy podróży. – Protokoły szkody i reklamacje. – Programy komputerowe wspomagające organizację przewozu osób. – Monitoring GPS. – Ubezpieczenia pracowników i pasażerów. – Obsługa drukarki fiskalnej. – Obsługa terminali płatniczych. 			

2.4. Warunki osiągnięcia efektów kształcenia

Formy organizacyjne.

Ze względu na specyfikę staży uczniowskich, umiejętności stażysty, różnorodność przedsiębiorstw przyjmujących na staż oraz doświadczenia w pracy z uczniem proponuje się następujące formy organizacyjne:

- praca indywidualna – stażysta pracuje w grupie pracowników, ale zajmuje się przydzielonymi mu indywidualnie zadaniami i ponosi odpowiedzialność za ich prawidłowe wykonanie;
- praca w zespołach – stażysta pracuje w zespole pracowników i wykonuje typowe czynności zawodowe, ucząc się poprzez obserwację i naśladowanie czynności;

Formy pracy stażysty dobierane są przez opiekuna stażu. Opiekun podejmując decyzję o formie organizacyjnej bierze pod uwagę posiadane umiejętności i kompetencje zawodowe stażysty.

Metody dydaktyczne.

Metody dydaktyczne należy tak dobrać, żeby umożliwiły osiągnięcie założonych celów stażu. Ze względu na specyfikę zawodu, dominować powinny zadania manualne, ćwiczenia praktyczne i czynności typowe dla zadań zawodowych. W celu prawidłowego wykorzystania okresu stażu zawodowego należy zaplanować zajęcia praktyczne uwzględniając postępy w opanowaniu przekazywanej wiedzy. Należy dążyć do usamodzielnienia stażysty dobierając odpowiednie metody dydaktyczne. Podczas stażu należy kształtować umiejętności logicznego myślenia, analizowania zjawisk i wyszukiwania informacji z zakresu obsługi, diagnozowania i naprawy środków transportu drogowego.

Zalecane metody nauczania:

- pokaz poprzez demonstrowanie typowych czynności zawodowych, zjawisk i procesów w naturalnych, rzeczywistych warunkach pracy,
- realizacja typowych zadań z zakresu obsługi biura w przedsiębiorstwie transportowym,

- ćwiczenie z wykorzystaniem dokumentacji obsługowej, instrukcji obsługi i naprawy, schematów i rysunków niezbędnych do prawidłowego wykonywania czynności zawodowych, czyli korzystanie z różnych źródeł wiedzy,
- realizacja typowych zadań z zakresu obsługi, diagnozowania i naprawy środków transportu drogowego. Prace przebiegają zgodnie z technologią przewidzianą dla danego procesu technologicznego.

Środki dydaktyczne.

Środkami dydaktycznymi wykorzystywanymi podczas realizowania stażu uczniowskiego, w różnych przedsiębiorstwach z branży transportowej, będą rzeczywiste narzędzia pracy, aparatura kontrolno-pomiarowa i urządzenia wykorzystywane na poszczególnych stanowiskach pracy technika transportu drogowego. Środki te będą różne, w zależności od specyfiki i profilu działalności przedsiębiorstwa. Zależnie od specyfiki przedsiębiorstwa mogą być nimi:

- dokumentacja techniczno – obsługowa,
- komputer z pakietem programów biurowych,
- urządzenia techniki biurowej, takie jak: telefon z automatyczną sekretarką i faksem, urządzenie wielofunkcyjne, kserokopiarka, dyktafon, niszczarka, bindownica, urządzenia techniki korespondencyjnej do otwierania kopert, składania pism, kopertowania, frankowania, instrukcje obsługi urządzeń, materiały biurowe, druki formularzy i blankietów stosowanych w transporcie,
- urządzenia komunikacji przewodowej i bezprzewodowej, takie jak: telefon, faks, radiotelefon, CB-radio,
- urządzenie lokalizujące bazujące na elektronicznym systemie nawigacji satelitarnej – (jedną urządzenie w pracowni),
- komputer z pakietem programów do obliczania czasu pracy kierowców, wyznaczania i obliczaniem tras przejazdu,
- dokumentacja serwisowa, instrukcje użytkowania, obsługi i naprawy środków transportu drogowego, katalogi części i materiałów eksploatacyjnych,
- narzędzia warsztatowe i przyrządy pomiarowo – kontrolne,
- linia diagnostyczna wyposażoną m.in. w: stanowisko rolkowe do badania hamulców, stanowisko do badania amortyzatorów, płytę najazdową do kontroli zbieżności, urządzenie diagnostyczne do pomiaru geometrii podwozia, urządzenie do pomiaru emisji spalin, stanowisko szarpakowe,
- kanał lub podnośnik samochodowy,

- montażownica, myjka i wyważarka do kół,
- urządzenie do mycia podzespołów i zespołów środków transportu drogowego samochodowych,
- zlewarki i wysysarko – zlewarki płynów eksploatacyjnych,
- narzędzia i przyrządy do obróbki ręcznej i maszynowej,
- skaner/komputer diagnostyczny,
- zestaw pierwszej pomocy wraz z dokumentacją udzielania pomocy poszkodowanym i postępowania w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego.

Wykorzystywane podczas realizacji stażu uczniowskiego rzeczywiste środki dydaktyczne powinny pozwalać na opanowanie umiejętności praktycznych, właściwych dla zawodu kierowcy mechanika.

2.5. Ewaluacja realizacji programu praktycznej nauki zawodu w zakresie staży uczniowskich w przedsiębiorstwie

Ewaluacja pozwala na zebranie informacji oraz określenie jakości, czytelności, przydatności i skuteczności możliwości realizacji stażu uczniowskiego w przedsiębiorstwie, w oparciu o opracowany Modułowy program realizacji praktycznej nauki zawodu, w zakresie staży uczniowskich, w branży transportu drogowego w zakresie m.in.:

- zastosowanych rozwiązań organizacyjnych w zakresie realizacji staży uczniowskich w warunkach przedsiębiorstwa;
- wymagań kwalifikacyjnych dla opiekunów stażu uczniowskiego;
- realizacji wskazanych celów ogólnych i szczegółowych;
- wymagań w zakresie minimalnego wyposażenie stanowisk pracy w przedsiębiorstwie;
- proponowanych środków dydaktycznych, form organizacyjnych oraz metod dydaktycznych;
- proponowanego wykazu literatury i aktów prawnych oraz załączników.

Opis modelu ewaluacji

Ewaluacja powinna odbyć się po zakończeniu realizacji całości programu stażu uczniowskiego lub określonej umową części stażu uczniowskiego realizowanej w danym przedsiębiorstwie. Opiekun stażu uczniowskiego i/lub pracodawca wypełnia kwestionariusz ankiety umożliwiający przeprowadzanie ewaluacji. Analiza otrzymanych w kwestionariuszu ewaluacji odpowiedzi powinna zostać przeprowadzona przez szkołę/placówkę oświatową kierującą uczniów na staż uczniowski i być wykorzystana do modyfikacji/doskonalenia opracowanego programu stażu uczniowskiego.

Ewaluacja oraz pomiar zostały szczegółowo opracowane w: Załącznik 5. Zasady zapewniania jakości kształcenia praktycznego – staży uczniowskich realizowanych u pracodawcy wraz z proponowanymi narzędziami ich weryfikacji zasadach jakości.

Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych ucznia stażysty w warunkach rzeczywistych

Proponuje się przeprowadzenie ewaluacji przebiegu procesu kształcenia ucznia odbywającego staż uczniowski w pierwszych dniach trwania stażu. Ma to na celu ocenę wiedzy teoretycznej i umiejętności praktycznych nabytych przez ucznia w toku nauki szkolnej. Przeprowadzona ewaluacja pozwala też zobrazować możliwości i potrzeby stażysty, które odpowiednio skonkretyzowane pozwolą na sporządzenie przez opiekuna stażu harmonogramu stażu, który umożliwi wykorzystanie w pełni możliwości stażysty. Zaleca się również przeprowadzenie przez ucznia oceny odbytego stażu uczniowskiego - praktycznej nauki zawodu, po jego zakończeniu. Umożliwi to ocenę wyuczonych przez ucznia umiejętności praktycznych opisanych w programie kształcenia.

Do wykonania oceny ucznia zaleca się wykorzystanie narzędzi w formie:

- ankiet,
- dokumentacji zakładowej np. karty pracy,
- wniosków opiekuna stażu.

Realizację zadań zawodowych przez stażystę należy oceniać pod kątem:

- samodzielności wykonywanych zadań zawodowych,
- organizacji pracy na powierzonym stanowisku,
- jakości wykonywanych zadań,
- przestrzegania zasad BHP i regulaminów zakładowych,
- umiejętności radzenia sobie z błędnie wykonanymi zadaniami,

- umiejętności rozpoznania nieprawidłowości i wyjaśniania przyczyn ich powstawania.

Wskazuje się również przeprowadzenie oceny zdolności społecznych ucznia/stażysty pod kątem zachowania w miejscu odbywania stażu.

W ocenie powinno się brać pod uwagę:

- umiejętność komunikowania się ze współpracownikami i przełożonymi,
- umiejętność pracy w zespole,
- szacunek do powierzonego mienia.
- punktualność, zdyscyplinowanie, kulturę osobistą.

Ewaluacja powinna być prowadzona systematycznie przez opiekuna stażu. Opiekun stażu powinien posiadać wiedzę teoretyczną i umiejętności praktyczne w zakresie obsługi środków transportu drogowego, w branży transportu drogowego, w której jest opiekunem stażysty. Ponadto powinien także posiadać odpowiednią wiedzę w zakresie oceniania ucznia/stażysty oraz przeprowadzenia stażu, zgodnie z jego programem. Ważnym aspektem są także predyspozycje pedagogiczne, dzięki którym opiekun będzie mógł w sposób kompetentny i rzetelny przekazać wiedzę i umiejętności stażystom.

Proponowane narzędzia wspomagające proces ewaluacji programu nauczania

Kwestionariusz ankiety dla opiekuna stażu uczniowskiego/pracodawcy

JAKOŚĆ, CZYTELNOŚĆ, PRZYDATNOŚĆ I SKUTECZNOŚĆ MOŻLIWOŚCI REALIZACJI STAŻU UCZNIOWSKIEGO W PRZEDSIĘBIORSTWIE W OPARCIU O OPRACOWANY PROGRAM STAŻU UCZNIOWSKIEGO

Prosimy o wskazanie odpowiedzi na zadane pytania oraz ewentualnie zamieszczenie uwag, wyjaśnień, sugestii, które umożliwiłyby proces doskonalenia opracowanego programu stażu uczniowskiego.

Ocena ogólna			
Lp.	Pytania ankietowe	TAK	NIE*
1	Czy program stażu uczniowskiego oceniasz jako dokument czytelny i przejrzysty?		
2	Czy poszczególne punkty programu stażu uczniowskiego wskazują i wyjaśniają jednoznacznie zadania przedsiębiorstwa przyjmującego uczniów na staż uczniowski i opiekuna stażu uczniowskiego?		
* Jeżeli w pytaniach udzielono odpowiedzi „NIE” prosimy o zamieszczanie uwag/wskazówek pomocnych w procesie doskonalenia programu stażu uczniowskiego.			
Ocena szczegółowa			
Lp.	Pytania ankietowe	TAK	NIE*
1	Czy program precyzyjnie określa i wskazuje cele ogólne stażu uczniowskiego?		
2	Czy program precyzyjnie określa i wskazuje cele szczegółowe stażu uczniowskiego?		
3	Czy rozwiązania organizacyjne w zakresie realizacji staży uczniowskich pozwalają na zorganizowanie praktycznej nauki zawodu w przedsiębiorstwie?		
4	Czy wymagania dla opiekunów stażu są zrozumiałe i jednoznaczne?		
5	Czy wymagania dla uczniów realizujących staż w przedsiębiorstwie są zrozumiałe i jednoznaczne?		

6	Czy wskazane do realizacji moduły i jednostki modułowe zawierają wszelkie informacje potrzebne do zorganizowania stażu uczniowskiego?		
7	Czy opracowany plan realizacji stażu uczniowskiego w przedsiębiorstwie zawiera informacje potrzebne do organizacji stażu?		
8	Czy wskazane w programie minimalne wyposażenie stanowisk pracy w przedsiębiorstwie jest kompletne i nie wymaga dodatkowych opisów lub uzupełnień?		
9	Czy właściwie nazwano poszczególne stanowiska pracy na których realizowany będzie staż uczniowski?		
10	Czy zaproponowane metody dydaktyczne są adekwatne do realizacji stażu uczniowskiego w przedsiębiorstwie?		
11	Czy przydatny jest zamieszczony wykaz aktów prawnych?		
12	Czy zaproponowana do realizacji programu literatura jest kompletna i nie wymaga uzupełnienia lub aktualizacji?		
13	Czy w czytelny i jednoznaczny sposób wskazano możliwe formy organizacyjne dla stażu uczniowskiego?		
14	Czy wykaz aktów prawnych jest aktualny i nie wymaga uzupełnienia lub aktualizacji, np. o przepisy branżowe?		
15	Czy załączniki do programu są czytelne oraz jednoznaczne i nie wymagają uzupełnienia lub aktualizacji?		
* Jeżeli w pytaniach udzielono odpowiedzi „NIE” prosimy o zamieszczanie uwag/wskazówek pomocnych w procesie doskonalenia programu stażu uczniowskiego.			

Dziękujemy za wypełnienie ankiety!

2.6. Wykaz proponowanej literatury branżowej

1. Bak J.: Poznaję ciekawe zawody. Kierowca. Damidos, Ruda Śląska 2015
2. Bogusławski J. (red.): Vademecum profesjonalnego kierowcy zawodowego. Wydawnictwo CREDO, Katowice 2015
3. Bukala W., Szczęch K.: Bezpieczeństwo i higiena pracy. WSiP, Warszawa 2013
4. Burdzik R., Konieczny Ł., Warczek J.: Diagnostowanie zespołów i podzespołów pojazdów samochodowych. Nowa Era, Warszawa 2015
5. Burdzik R., Szymańczak M., Zalewski M.: Organizacja i prowadzenie procesu obsługi pojazdów samochodowych. Nowa Era, Warszawa 2016
6. Dąbrowski M., Kowalczyk S., Trawiński G.: Diagnostyka pojazdów samochodowych. WSiP, Warszawa 2013
7. Gabryelewicz M.: Podwozia i nadwozia pojazdów samochodowych. Podstawy budowy, diagnostowania i naprawy. WKŁ, Warszawa 2015
8. Kowalski R.: Czas pracy kierowców. INFOR BIZNES, Warszawa 2017
9. Kowalczyk S.: Organizowanie obsługi pojazdów samochodowych. WSiP, Warszawa 2014
10. Markowski M., Stanik Z.: Naprawa zespołów i podzespołów pojazdów samochodowych. Nowa Era, Warszawa 2015
11. Micknass W., Popiol R., Sprenger A.: Sprzęgła, skrzynki biegów, wały i półosie napędowe. WKŁ, Warszawa 2005
12. Neider J.: Transport międzynarodowy. Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2015
13. Orzełowski S., Kowalczyk S.: Naprawa pojazdów samochodowych. WSiP, Warszawa 2013
14. Próchniewicz H.: Kierowca doskonały B. Grupa IMAGE, Warszawa 2013
15. Stępniewski D.: Bezpieczeństwo pracy w warsztacie samochodowym. WKŁ, Warszawa 2010
16. Trzeciak K.: Diagnostyka samochodów osobowych. Wydawnictwa Komunikacji i Łączności, Warszawa 1991, 2005
17. Zając P.: Silniki pojazdów samochodowych 1. Podstawy budowy oraz główne zespoły i układy mechaniczne. WKŁ, Warszawa 2009
18. Zając P.: Silniki pojazdów samochodowych 2. Układy zasilania, chłodzenia, smarowania, dolotowe i wylotowe. WKŁ, Warszawa 2011
19. Zalewski M., Szymańczak M., Kubiak P.: Podstawy konstrukcji maszyn z elementami bhp. Nowa Era sp. z o.o., Kraków 2015

20. Praca zbiorowa: Obsługa, diagnozowanie oraz naprawa pojazdów samochodowych. MOT.05. Mechanik pojazdów samochodowych, Technik pojazdów samochodowych. Część 1. WSiP, Warszawa 2021 r.
21. Praca zbiorowa: Obsługa, diagnozowanie oraz naprawa pojazdów samochodowych. MOT.05. Mechanik pojazdów samochodowych, Technik pojazdów samochodowych. Część 2. WSiP, Warszawa 2021 r.

2.7. Wykaz proponowanych stron i portali internetowych

1. Główny Inspektorat Transportu Drogowego: <http://www.gitd.gov.pl/dla-kierowcow/porady/podstawowe-definicje>
2. Informator dotyczący egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie technik transportu drogowego mechanik: https://cke.gov.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/Formula_2019/Informatory/2021-2023/TDR.02_wyp_2021_2023_D.pdf
3. Magazyn – Transport i Spedycja: <http://magazyn-tis.pl/>
4. Ośrodek Szkolenia Zawodowego: <http://abc-szkolenia.com/swiadectwa-kwalifikacji-zawodowej>
5. Podstawa programowa: <https://www.ore.edu.pl/wp-content/uploads/2020/03/technik-transportu-drogowego.pdf>
6. Portal branżowy „Prawo drogowe”: <https://www.prawodrogowe.pl>
7. Portal
Spedycje.pl: http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:Nk3pRCJI47YJ:spedycje.pl/praca/jak_zostac_kierowca/40390/kierowca_-_mechanik_zawod_mile_widziany.html+&cd=1&hl=pl&ct=clnk&gl=pl
8. Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
9. Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
10. Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>

Wykaz istotnych aktów prawnych.

1. Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks Pracy (Dz.U. 2020 poz.1320), z wyjątkiem przepisów art. 183a-183e, art. 131 § 1, art. 132 § 1, art. 133 § 1, art.134, art. 1517, art. 204 i art. 232;
2. Ustawa z 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz.U. 2021 poz. 1762);
3. Ustawa z dnia 07 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. 2021 poz. 1915);

4. Ustawę z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. 2021 r. poz. 1082) – art. 68 ust. 7, art. 69, art. 120, art. 120a, art. 121;
5. Ustawę z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. 2020 r. poz. 226);
6. Ustawy z dnia 10 października 2002 r. minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. 2020 r. poz. 2207);
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 marca 2019r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych (Dz.U. 2019r. poz. 652, z późn. zmianami);
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego (Dz.U. z 2019 r., poz. 316, z późn. zmianami);
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego (Dz.U. 2019 poz. 991, z późn. zmianami);
10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019r. w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz. U. z 2019r. poz. 391, z późn. zmianami);
11. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. poz. 639, z późn. zmianami);
12. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli Dz. U. poz. 502, z późn. zmianami);
13. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1309, z późn. zmianami);
14. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 2018 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych (Dz.U. z 2020, poz. 1552, z późn. zmianami);
15. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2020, poz. 1280, z późn. zmianami);
16. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. 2020 poz.1166, z późn. zmianami);

17. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. 2019 poz. 373, z późn. zmianami);
18. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać osoba zajmująca stanowisko dyrektora oraz inne stanowisko kierownicze w publicznym przedszkolu, publicznej szkole podstawowej, publicznej szkole ponadpodstawowej oraz publicznej placówce (Dz. U. 2017 poz. 1597, z późn. zmianami);
19. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (Dz.U. 2020 poz. 1289, z późn. zmianami);
20. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 2019 r. w sprawie wzoru zaświadczenia o odbyciu stażu uczniowskiego (Dz.U. 2019 poz. 1583, z późn. zmianami);
21. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego (Dz.U. 2020 poz. 82, z późn. zmianami);
22. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 sierpnia 2019 r. w sprawie badań lekarskich kandydatów do szkół ponadpodstawowych lub wyższych i na kwalifikacyjne kursy zawodowe, uczniów i słuchaczy tych szkół, studentów, słuchaczy kwalifikacyjnych kursów zawodowych oraz doktorantów (Dz. U. 2019 r. poz. 1651);
23. Zalecenie Rady Unii Europejskiej z dnia 15 marca 2018 r. w sprawie europejskich ram jakości i skuteczności przygotowania zawodowego (Dz.U. UE. 2018/C 153/01);
24. Zalecenie Rady Unii Europejskiej z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (Dz.U. UE. 2018/C 189/01).
25. Zalecenie Rady Unii Europejskiej z dnia 10 marca 2014 r. w sprawie ram jakości staży (Dz.U. UE.2014/C 88/01);
26. Zalecenie Rady Unii Europejskiej z dnia 24 listopada 2020 r. w sprawie kształcenia i szkolenia zawodowego na rzecz zrównoważonej konkurencyjności, sprawiedliwości społecznej i odporności (Dz.U.UE.C.2020.417.1)

3.ZAŁĄCZNIKI

3.1. Załącznik 1. Wzór umowy o staż uczniowski

UMOWA O STAŻ UCZNIOWSKI

zawarta w dniu..... W.....
pomiędzy:

1. Imię i nazwisko

uczennicy/ucznia..... adres
zamieszkania uczennicy/ucznia

..... będącą/ym uczniem

.....

..... zwaną dalej szkołą.

2. Imię i nazwisko rodzica lub opiekuna prawnego uczennicy/ucznia niepełnoletniego

.....

.

legitymującą/ym się dowodem osobistym seria i nr .....
adres zamieszkania rodzica lub opiekuna prawnego

.....

.....

zwaną/ym dalej stażystą

a

.....

.....

....

reprezentowanym przez

.....

zwanym dalej podmiotem przyjmującym

§ 1

1. Przedmiotem umowy jest udział stażysty w stażu uczniowskim u podmiotu przyjmującego na staż uczniowski, bez nawiązania stosunku pracy oraz stworzenie przez podmiot przyjmujący warunków do nabycia przez stażystę doświadczenia i umiejętności praktycznych niezbędnych do wykonywania pracy w zawodzie, w którym się kształci; w rzeczywistych warunkach pracy, zwanym dalej stażem.
2. Staż zrealizowany będzie w zawodzie

.....
zgodnie z programem stażu ustalonym między podmiotem przyjmującym i dyrektorem szkoły stażysty, stanowiącym załącznik do niniejszej umowy, zwany dalej programem stażu.

3. Miejscem wykonywania stażu będzie

.....
4. Opiekunem stażysty zostanie

.....
§ 2

1. Podmiot przyjmujący zorganizuje staż w okresie od ..... do ..... przy zachowaniu następujących zasad:

1. Staż może odbywać się również w okresie ferii letnich lub zimowych.
2. Staż może być organizowany w systemie zmianowym, w przypadku uczniów w wieku poniżej 18 lat nie może wypadać w porze nocnej.

2. Strony ustalają tygodniowy czas pracy na ..... godzin, z zastrzeżeniem, że dobowy łączny wymiar zajęć edukacyjnych realizowanych przez stażystę w szkole i stażu nie może przekraczać 8 godzin (w przypadku stażysty w wieku do lat 16 nie może przekraczać 6 godzin), a tygodniowy łączny wymiar zajęć edukacyjnych realizowanych przez stażystę w szkole i podczas stażu – 40 godzin.

§ 3

Podmiot Przyjmujący zobowiązany jest do:

1. Zapewnienia stażyście stanowiska pracy wyposażonego w niezbędne urządzenia, sprzęt, narzędzia, materiały i dokumentację techniczną, uwzględniające wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy, a także bezpieczne i higieniczne warunki odbywania stażu na zasadach dotyczących pracowników określonych w przepisach prawa, w tym w zależności od rodzaju zagrożeń związanych z odbywaniem stażu – odpowiednie środki ochrony indywidualnej.
2. Zorganizowania realizacji zadań zgodnie z programem stażu.
3. Przeszkolenia stażysty z zasad przewidzianych dla pracowników w zakresie BHP, przepisów przeciwpożarowych oraz zapoznania go z obowiązującym na stanowisku pracy regulaminem, którego dotyczy staż, oraz zapewnienia stażyście warunków odbywania stażu zgodne z obowiązującymi przepisami BHP.
4. Staż nie może dotyczyć pracy szczególnie niebezpiecznej w rozumieniu przepisów wydanych na podstawie art. 237¹⁵ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.
5. Dokumentowania przebiegu realizacji programu stażu w dzienniku stażu (załącznik do umowy) oraz niezwłocznie po zakończeniu stażu do wystawienia

na piśmie zaświadczenia o jego odbyciu, określającego w szczególności okres odbytego stażu, rodzaj realizowanych zadań i umiejętności nabytych w czasie jego odbywania (załącznik nr 3 do niniejszej umowy).

6. Zapewnienia, aby osoba wyznaczona jak opiekun stażysty potwierdziła w formie oświadczenia spełnienie warunku określonego w art. 120 ust. 3a ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 910 z późn. zm.), wzór oświadczenia stanowi załącznik do niniejszej umowy.
7. Spełnienia warunków nałożonych na niego przepisami prawa, w szczególności ustawy prawo oświatowe oraz stosownych przepisów prawa pracy.
8. Zapewnienia ochrony danych osobowych stażysty zgodnie z przepisami ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 1781).
9. Zapewnienia, aby przyznane stażysty wynagrodzenie nie przekroczyło wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 2177 z późn. zm.).

§ 4

Stażysta zobowiązany jest do:

1. Podjęcia stażu we wskazanym terminie i wymiarze określonym w §2.
2. Potwierdzania na liście swojej obecności.
3. Nieoddalania się z terenu zakładu pracy i przebywania na wyznaczonym stanowisku przez cały czas stażu.
4. Przestrzegania regulaminów obowiązujących u podmiotu przyjmującego na staż, zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz zasad porządku i dyscypliny pracy obowiązujących u podmiotu przyjmującego.
5. Stosowania się do poleceń opiekuna stażu.
6. Informowania dyrektora szkoły o wszelkich nieprawidłowościach w realizacji Stażu.

§ 5

Niniejsza umowa może być rozwiązana, na piśmie, przez każdą ze stron z zachowaniem 14-dniowego okresu wypowiedzenia. Podmiot przyjmujący lub stażysta (albo rodzice lub opiekunowie niepełnoletniego stażysty) niezwłocznie zawiadomią dyrektora szkoły o wypowiedzeniu niniejszej umowy oraz poinformują o przyczynie wypowiedzenia.

Niniejsza umowa wygasa w przypadku, gdy stażysta przestanie być uczniem szkoły przed końcem obowiązywania umowy.

§ 6

Z tytułu stażu stażysta będzie otrzymywać wynagrodzenie w wysokości

.....

§ 7

Wszelkie zmiany i uzupełnienia umowy powinny być dokonywane w formie pisemnej pod rygorem nieważności.

§ 8

Sprawy sporne powinny być załatwiane polubownie, a jeśli to konieczne poddane rozstrzygnięciu przez sąd powszechny, właściwy dla siedziby podmiotu przyjmującego na staż uczniowski.

§ 9

Umowa zawarta jest na czas realizacji stażu.

§ 10

W sprawach nieuregulowanych niniejszą umową, zastosowanie mają przepisy Ustawy – Prawo oświatowe oraz Kodeks pracy.

§ 11

Umowa została sporządzona w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze stron.

.....

Podmiot przyjmujący na staż

.....

Stażysta

3.2. Załącznik 2. Wzór zaświadczenia o odbyciu stażu uczniowskiego

..... nazwa podmiotu przyjmującego na staż uczniowski	
ZAŚWIADCZENIE o odbyciu stażu uczniowskiego	

Zaświadcza się, że Pan/Pani..... imię/imiona i nazwisko		
.... data urodzenia	.... numer PESEL ^[1]	
odbył(a) staż uczniowski w zawodzie ^[2] ..... nazwa i symbol cyfrowy zawodu ..... symbol i nazwa kwalifikacji		
w terminie od ..... do ..... w łącznym wymiarze ..... godzin		
Zaświadczenie wydano na podstawie art. 121a ust. 24 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 1148, z późn. zm.).		
.... miejscowość, data wydania zaświadczenia		.... imię i nazwisko oraz podpis osoby reprezentującej podmiot przyjmujący na staż uczniowski

^[1] w przypadku osoby, która nie posiada numeru PESEL, należy wpisać nazwę i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość.

^[2] Wpisać nazwę i symbol cyfrowy zawodu zgodnie z klasyfikacją zawodów szkolnictwa branżowego stanowiącą załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego (Dz. U. poz. 316).

Okres odbywania stażu uczniowskiego	Stanowisko pracy	Rodzaj realizowanych zadań	Nabyte umiejętności i kompetencje w ramach kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie .....
od			
do			
łączna liczba godzin			
od			
do			
łączna liczba godzin			
od			
do			
łączna liczba godzin			
Okres odbywania stażu uczniowskiego	Stanowisko pracy	Rodzaj realizowanych zadań	Inne nabyte umiejętności i kompetencje
od			
do			
łączna liczba godzin			
od			
do			

łączna liczba godzin			
----------------------------	--	--	--

3.3. Załącznik 3. Wzór dzienniczka stażu uczniowskiego

<p>..... pieczęć szkoły</p>	<p>..... pieczęć podmiotu przyjmującego na staż</p>
<p>DZIENNICZEK PRZEBIEGU STAŻU UCZNIOWSKIGO</p>	
<p>Imię i nazwisko ucznia odbywającego staż</p> <p>..... imię i nazwisko</p>	
<p>Zawód, w którym realizowany jest staż</p> <p>..... nazwa i symbol cyfrowy zawodu</p>	
<p>Kwalifikacja, w której realizowany jest staż</p> <p>..... symbol i nazwa kwalifikacji</p>	
<p>Imię i nazwisko opiekuna stażu</p> <p>..... imię i nazwisko</p>	
<p>Data rozpoczęcia stażu</p> <p>.....</p>	<p>Data rozpoczęcia stażu</p> <p>.....</p>

Lp.	Stanowisko pracy	Rodzaj realizowanych zadań	Nabyte umiejętności i kompetencje w ramach kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie ^[1]	Data ^[2]	Ilość godzin ^[3]

^[1] Należy wpisać kryteria weryfikacji z zakresu efektów kształcenia przewidzianych do realizacji na stażu.

^[2] Przy jednej pozycji może być kilka różnych dat, jak również jedna data może być przy kilku pozycjach.

^[3] Jeżeli przy jednej pozycji jest kilka dat to do każdej daty należy określić ilość godzin.

3.4. Załącznik 4. Wykaz efektów kształcenia dla zawodu technik transportu drogowego z rozporządzenia w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach

TECHNIK TRANSPORTU DROGOWEGO 311927

kwalifikacje wyodrębnione w zawodzie:

TDR.01. Eksploatacja środków transportu drogowego.

TDR.02. Organizacja przewozu środkami transportu drogowego.

CELE KSZTAŁCENIA

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie technik transportu drogowego powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych:

W zakresie kwalifikacji TDR.01. Eksploatacja środków transportu drogowego:

- 1) przygotowania do kierowania pojazdami samochodowymi w zakresie niezbędnym do uzyskania prawa jazdy kategorii B, C oraz kwalifikacji wstępnej;
- 2) oceniania stanu technicznego środków transportu drogowego;
- 3) wykonywania prac związanych z obsługą środków transportu drogowego;
- 4) wykonywania prac związanych z przewozem drogowym rzeczy.

W zakresie kwalifikacji TDR.02. Organizacja przewozu środkami transportu drogowego:

- 1) planowania i organizowania prac dotyczących przewozu drogowego osób oraz ładunków;
- 2) prowadzenia dokumentacji dotyczącej przewozu drogowego osób i ładunków;
- 3) przygotowania do kierowania pojazdami samochodowymi w zakresie niezbędnym do uzyskania prawa jazdy kategorii C+E.

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie	
TDR.01. Eksploatacja środków transportu drogowego	
TDR.01.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) posługuje się terminologią związaną z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią;	1) wymienia przepisy prawa dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska;
	2) stosuje terminologię związaną z bezpieczeństwem i higieną pracy, wypadkami przy pracy i chorobami zawodowymi;
	3) wymienia wewnątrzzakładowe akty prawne dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie

TDR.01. Eksploatacja środków transportu drogowego

	<p>przeciwpożarowej, ochrony środowiska i ergonomii;</p> <p>4) wyjaśnia cel stosowania ergonomii na stanowiskach pracy.</p>
2) charakteryzuje zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska;	<p>1) wymienia instytucje i służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska;</p> <p>2) wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska.</p>
3) charakteryzuje prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy;	<p>1) wymienia prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy;</p> <p>2) wymienia środki prawne możliwe do zastosowania w sytuacji naruszenia przepisów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy;</p> <p>3) wymienia konsekwencje nieprzestrzegania przez pracownika i pracodawcę obowiązków w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy;</p> <p>4) wskazuje rodzaje świadczeń z tytułu wypadku przy pracy;</p> <p>5) omawia prawa pracownika, który zachorował na chorobę zawodową.</p>
4) określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka;	<p>1) wymienia rodzaje czynników materialnych tworzących środowisko pracy;</p> <p>2) rozróżnia źródła czynników szkodliwych w środowisku pracy;</p> <p>3) opisuje objawy chorób zawodowych typowych dla pracowników transportu drogowego.</p>
5) identyfikuje zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka oraz mienia i	<p>1) określa zagrożenia na stanowisku pracy podczas wykonywania zadań zawodowych;</p>

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie

TDR.01. Eksploatacja środków transportu drogowego

środowiska związane z wykonywaniem zadań zawodowych ;	2) określa sytuacje krytyczne podczas kierowania pojazdami;
	3) określa sposoby przeciwdziałania zagrożeniom istniejącym na stanowisku pracy;
	4) przestrzega procedur w sytuacji zagrożenia;
	5) przeciwdziała zagrożeniom istniejącym na stanowisku pracy.
6) przestrzega przepisów prawa dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska występujących w transporcie;	1) wskazuje przepisy dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony środowiska obowiązujące w transporcie;
	2) omawia zasady zachowania się w przypadku pożaru;
	3) rozróżnia środki gaśnicze ze względu na zakres stosowania;
	4) obsługuje maszyny i urządzenia na stanowiskach pracy zgodnie z przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska.
7) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii oraz przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;	1) określa zasady organizacji stanowiska pracy;
	2) przestrzega zasad ergonomii podczas organizacji stanowiska pracy;
	3) przestrzega przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej podczas obsługi maszyn i urządzeń na stanowisku pracy;
	4) utrzymuje ład i porządek na stanowisku pracy.

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie

TDR.01. Eksploatacja środków transportu drogowego

<p>8) stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych;</p>	<p>1) określa środki ochrony indywidualnej i zbiorowej stosowane podczas wykonywania zadań zawodowych;</p> <p>2) stosuje środki ochrony indywidualnej na stanowisku pracy zgodnie z przeznaczeniem;</p> <p>3) omawia rodzaje informacji przekazywanych przez znaki bezpieczeństwa stosowane w transporcie;</p> <p>4) odczytuje informacje przekazywane przez znaki zakazu, nakazu, ostrzegawcze, ewakuacyjne, ochrony przeciwpożarowej oraz sygnały alarmowe stosowane w transporcie.</p>
<p>9) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego.</p>	<p>1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego;</p> <p>2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego;</p> <p>3) zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku;</p> <p>4) układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej;</p> <p>5) powiadamia odpowiednie służby;</p> <p>6) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiążdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie;</p> <p>7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar;</p>

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie

TDR.01. Eksploatacja środków transportu drogowego

	8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji.
--	---

TDR.01.2. Podstawy transportu drogowego

Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) omawia zakres regulacji ustawowych w zakresie transportu drogowego;	1) omawia prawa i obowiązki kierowcy w zakresie kwalifikacji wstępnej i szkolenia okresowego;
	2) określa rodzaje uprawnień do wykonywania transportu drogowego i ich zakres;
	3) podaje warunki uzyskania zezwolenia na wykonywanie zawodu przewoźnika drogowego oraz licencji na wykonywanie transportu drogowego;
	4) omawia zasady podejmowania i wykonywania krajowego i międzynarodowego transportu drogowego;
	5) określa odpowiedzialność za naruszenie przepisów regulujących zasady wykonywania transportu drogowego;
	6) podaje uprawnienia organów kontroli ruchu i transportu drogowego, w tym inspekcji transportu drogowego;
	7) wskazuje przyczyny naruszenia obowiązków lub warunków wykonywania przewozów w transporcie drogowym;
	8) wymienia sytuacje, w których określone rodzaje przewozów nie

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie

TDR.01. Eksploatacja środków transportu drogowego

	<p>podlegają przepisom dotyczącym transportu drogowego;</p> <p>9) wymienia rodzaje przewozów drogowych i warunki ich wykonywania, w tym przewozu kabotażowego.</p>
2) rozróżnia gałęzie transportu;	<p>1) dokonuje podziału transportu ze względu na: przedmiot przewozu, funkcjonalność, organizację, zasięg geograficzny, odległości przewozów;</p> <p>2) wymienia poszczególne gałęzie transportu;</p> <p>3) rozróżnia infrastrukturę w poszczególnych gałęziach transportu;</p> <p>4) wymienia środki transportowe stosowane w transporcie rzeczy.</p>
3) określa czynniki kształtujące planowanie przebiegu procesu transportowego;	<p>1) analizuje informacje potrzebne do wykonania procesu transportowego;</p> <p>2) opracowuje schemat planowania procesu transportowego;</p> <p>3) stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony środowiska w transporcie.</p>
4) określa właściwości ładunków;	<p>1) klasyfikuje ładunki ze względu na ich właściwości przewozowe;</p> <p>2) uzasadnia wybór środka transportu ze względu na właściwości ładunków;</p> <p>3) dobiera techniki mocowania oraz zabezpieczenia ładunków w czasie transportu;</p> <p>4) przestrzega zasad oznaczeń ładunku i środków transportu drogowego;</p> <p>5) charakteryzuje wpływ czynników oraz rytmiczności, punktualności, dostępności i częstotliwości</p>

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie

TDR.01. Eksploatacja środków transportu drogowego

	<p>przewozu na wybór środka transportu;</p> <p>6) oblicza podstawowe parametry przewozowe związane z eksploatacją środka transportu;</p> <p>7) analizuje zależność bezpieczeństwa, wygody i czasu przewozu od wyboru środka transportu.</p>
5) charakteryzuje sposoby transportowania towarów niebezpiecznych;	<p>1) klasyfikuje przewożony ładunek do jednej z wydzielonych klas towarów niebezpiecznych;</p> <p>2) rozróżnia sposoby transportowania towarów niebezpiecznych w transporcie drogowym: przewóz przesyłki w sztukach, przewóz luzem bez opakowania, przewóz w cysternach;</p> <p>3) przygotowuje pojazd do transportu danej przesyłki niebezpiecznej oraz oznakowuje go w odpowiedni sposób;</p> <p>4) opisuje obowiązki kierowcy uczestniczącego w procesie przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR);</p> <p>5) przewozi wraz z ładunkiem odpowiednią dokumentację z nazwą i adresem nadawcy oraz odbiorcy, numerami UN (United Nations) wszystkich przewożonych ładunków, numerami nalepek, określeniem grupy pakowania, rodzaju i ilości towaru oraz dodatkowymi instrukcjami przewozu.</p>
6) określa środki transportu do realizacji zadań	<p>1) wymienia środki transportu ładunków do przewozu drogowego;</p>

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie

TDR.01. Eksploatacja środków transportu drogowego

	2) dobiera środki transportu drogowego w zależności od masy,; objętości i rodzaju przewożonego ładunku.
7) określa sposoby załadunku i rozładunku środka transportu;	1) dobiera sposób załadunku i rozładunku w zależności od rodzaju ładunku i środka transportu;
	2) wskazuje sposoby wykorzystywania podstawowych urządzeń transportowych przy pracach załadowczo-wyładowczych;
	3) stosuje środki transportu wewnętrznego podczas załadunku i rozładunku;
	4) stosuje zasady prawidłowego rozmieszczenia i mocowania ładunków;
	5) przestrzega zasad ochrony środowiska przy przewozie ładunków.
8) charakteryzuje rodzaje ubezpieczeń w transporcie drogowym;	1) rozpoznaje rodzaje ubezpieczeń w transporcie drogowym;
	2) wymienia obowiązkowe ubezpieczenia komunikacyjne stosowane do danego środka transportu.
9) stosuje przepisy prawa dotyczące czasu pracy kierowcy;	1) stosuje normy czasu pracy kierowcy oraz czasu jazdy i odpoczynków;
	2) stosuje zasady rejestracji oraz dokumentacji czasu pracy kierowcy, w tym czasu jazdy i odpoczynków;
	3) odczytuje zapisy urządzeń rejestrujących czas pracy kierowcy, w tym czas jazdy i odpoczynków.
10) stosuje urządzenia optymalizujące trasę przejazdu	1) rozróżnia urządzenia wspomagające określanie trasy przejazdu;
	2) wymienia rodzaje map drogowych;

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie

TDR.01. Eksploatacja środków transportu drogowego

	<p>3) analizuje informacje potrzebne do wykonania danego rodzaju przewozu;</p> <p>4) posługuje się mapami drogowymi;</p> <p>5) dobiera za pomocą urządzeń optymalizujących trasę przejazdu.</p>
11) stosuje przepisy prawa dotyczące użytkowania środków transportu;	<p>1) wskazuje dokumenty związane z użytkowaniem pojazdu;</p> <p>2) wykonuje zakres czynności kontrolnych wymaganych dla danego środka transportu;</p> <p>3) wykonuje obowiązki kierowcy związane z użytkowaniem środków transportu oraz urządzeń dodatkowych zgodnie ze wskazówkami i zaleceniami wydanymi przez producenta pojazdu;</p> <p>4) opisuje kryteria eksploatacji pojazdu.</p>
12) stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań transportowych;	<p>1) posługuje się podstawowymi pojęciami z zakresu technik informatycznych;</p> <p>2) wykorzystuje programy komputerowe wspomagające przewozy;</p> <p>3) stosuje programy komputerowe do wspomagania operacji transportowych;</p> <p>4) stosuje techniki komputerowe do gromadzenia informacji o przewozie oraz prowadzenia dokumentacji przewozowej.</p>
13) rozpoznaje właściwe normy i procedury oceny zgodności podczas realizacji zadań przewozowych.	<p>1) wymienia cele normalizacji krajowej;</p> <p>2) podaje definicje i cechy normy;</p> <p>3) rozróżnia oznaczenie normy krajowej i normy międzynarodowej, w tym norm europejskich;</p>

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie

TDR.01. Eksploatacja środków transportu drogowego

- 4) korzysta ze źródeł informacji dotyczących norm i procedur oceny zgodności.

TDR.01.3. Przygotowanie do kierowania pojazdami w zakresie niezbędnym do uzyskania prawa jazdy kategorii B, C oraz kwalifikacji wstępnej

Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) stosuje zasady i przepisy służące bezpiecznemu poruszaniu się pojazdem po drodze publicznej;	1) określa rodzaje uprawnień do kierowania pojazdami;
	2) opisuje warunki związane z wykonywaniem zawodu kierowcy;
	3) stosuje zasady ruchu drogowego w czasie kierowania pojazdem;
	4) interpretuje znaczenie nadawanych sygnałów drogowych;
	5) rozpoznaje znaki drogowe pionowe i poziome oraz stosuje się do nich;
	6) przewiduje skutki zachowań innych uczestników ruchu drogowego;
	7) przestrzega zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym;
	8) omawia zasady odpowiedzialności za przestępstwa i wykroczenia w ruchu drogowym;
	9) przestrzega przepisów dotyczących przewozu towarów w ruchu krajowym i międzynarodowym.
2) rozpoznaje zagrożenia związane z ruchem drogowym;	1) określa sytuacje związane z zachowaniem szczególnej ostrożności w ruchu drogowym;
	2) opisuje czynniki ryzyka wynikające z warunków ruchu, zachowania się innych uczestników ruchu, w tym pieszych i rowerzystów.
3) prowadzi pojazdy samochodowe w zakresie niezbędnym do uzyskania	1) wykonuje manewry związane z jazdą precyzyjną i parkowaniem pojazdu;

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie

TDR.01. Eksploatacja środków transportu drogowego

<p>prawa jazdy oraz kwalifikacji wstępnej;</p>	<p>2) prowadzi bezpiecznie pojazd w ruchu drogowym, stosując zasady techniki jazdy odpowiednio do warunków:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. ruchu drogowego b. atmosferycznych c. natężenia ruchu;
	<p>3) wykonuje manewry pojazdem z wykorzystaniem elementów toru do jazdy w warunkach specjalnych;</p>
	<p>4) stosuje zasady jazdy defensywnej;</p>
	<p>5) stosuje zasady optymalizacji zużycia paliwa;</p>
	<p>6) określa zagrożenia związane z ruchem drogowym;</p>
	<p>7) stosuje zasady postępowania w sytuacjach nadzwyczajnych.</p>
	<p>4) wykonuje czynności związane z obsługą pojazdu samochodowego w zakresie niezbędnym do uzyskania prawa jazdy kategorii B, C oraz kwalifikacji wstępnej;</p>
<p>5) charakteryzuje obowiązki kierowcy i posiadacza pojazdu.</p>	<p>1) wskazuje dokumenty potwierdzające posiadanie uprawnień do kierowania pojazdem oraz wykonywania zawodu kierowcy;</p> <p>2) wskazuje dokumenty związane z użytkowaniem pojazdu;</p> <p>3) wskazuje dokumenty związane z przewożonym ładunkiem;</p>

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie

TDR.01. Eksploatacja środków transportu drogowego

	4) stosuje zasady związane z wypełnianiem i obiegiem dokumentów;
	5) określa zagrożenia oraz wskazuje sposoby zapobiegania przestępstwom i przemytowi nielegalnych imigrantów;
	6) określa metody i sposoby kształtujące pozytywny wizerunek przewoźnika drogowego jako pracodawcy.

TDR.01.4. Obsługa środków transportu drogowego

Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) rozróżnia części maszyn, mechanizmów i urządzeń stosowanych w środkach transportu drogowego;	1) odczytuje rysunki techniczne wykonawcze części maszyn, złożeniowe, montażowe;
	2) odczytuje oznaczenia stosowane na rysunkach technicznych;
	3) opisuje budowę części maszyn i urządzeń;
	4) wymienia zastosowanie poszczególnych części maszyn w zespołach i podzespołach;
	5) wskazuje na schematach poszczególne części maszyn i urządzeń;
	6) rozróżnia osie i wały;
	7) opisuje zastosowanie łożysk ślizgowych i tocznych;
	8) wyjaśnia budowę i zasadę działania sprzęgieł i hamulców;
	9) klasyfikuje przekładnie mechaniczne;
	10) wyjaśnia budowę i zasadę działania przekładni mechanicznych;

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie

TDR.01. Eksploatacja środków transportu drogowego

	11) wyjaśnia budowę i zasadę działania mechanizmów ruchu postępowego i obrotowego.
2) posługuje się dokumentacją techniczną środków transportu drogowego;	1) rozróżnia rodzaje dokumentacji technicznej środków transportu drogowego;
	2) odczytuje informacje zawarte w dokumentacji technicznej środków transportu drogowego;
	3) stosuje dokumentację eksploatacyjną środków transportu drogowego.
3) charakteryzuje rodzaje połączeń stosowanych w środkach transportu drogowego;	1) rozróżnia rodzaje połączeń rozłącznych i nierozłącznych;
	2) opisuje właściwości mechaniczne i wytrzymałościowe połączeń rozłącznych i nierozłącznych;
	3) dobiera rodzaje połączeń rozłącznych i nierozłącznych zależnie od przeznaczenia maszyn i urządzeń.
4) rozróżnia materiały konstrukcyjne i eksploatacyjne;	1) opisuje materiały konstrukcyjne i eksploatacyjne oraz określa na podstawie oznaczeń materiały konstrukcyjne i eksploatacyjne;
	2) wymienia sposoby wykorzystywania materiałów konstrukcyjnych i eksploatacyjnych;
	3) opisuje właściwości i zastosowanie materiałów niemetalowych;
	4) opisuje właściwości i zastosowanie metali i ich stopów;
	5) opisuje właściwości olejów i smarów;
	6) opisuje właściwości cieczy smarująco-chłodzących;
	7) dobiera materiały eksploatacyjne na podstawie katalogów.

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie

TDR.01. Eksploatacja środków transportu drogowego

<p>5) rozróżnia rodzaje środków transportu drogowego;</p>	<p>1) określa przeznaczenie i wymagania stawiane środkom transportu drogowego;</p> <p>2) analizuje budowę pojazdów ekologicznych, autonomicznych i niekonwencjonalnych;</p> <p>3) wskazuje zastosowanie przyczep i naczep oraz urządzeń sprzęgających;</p> <p>4) wymienia rodzaje środków transportu drogowego.</p>
<p>6) wyjaśnia budowę oraz zasadę działania zespołów i podzespołów środków transportu drogowego;</p>	<p>1) wyjaśnia budowę i zasadę działania silników spalinowych;</p> <p>2) wyjaśnia zasadę działania układu smarowania;</p> <p>3) wyjaśnia zasadę działania układu chłodzenia;</p> <p>4) wyjaśnia budowę i zadania oraz zasadę działania układu napędowego pojazdów samochodowych;</p> <p>5) wyjaśnia budowę i zasadę działania układu zawieszenia i jezdnego, w tym określa rodzaje zawieszek konwencjonalnych, regulowanych oraz równoważnych;</p> <p>6) wyjaśnia budowę i zasadę działania układu hamulcowego;</p> <p>7) wyjaśnia zasadę działania układu kierowniczego, w tym analizuje układy skrętu samochodów wieloosiowych i zespołów pojazdu.</p>
<p>7) rozpoznaje instalacje oraz urządzenia elektryczne i elektroniczne stosowane w środkach transportu drogowego;</p>	<p>1) rozpoznaje elementy instalacji elektrycznych stosowanych w środkach transportu drogowego;</p> <p>2) rozpoznaje układy sterowania silnikiem;</p>

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie

TDR.01. Eksploatacja środków transportu drogowego

	3) opisuje rodzaje i właściwości oświetlenia zewnętrznego i wewnętrznego środków transportu drogowego;
	4) rozróżnia systemy bezpieczeństwa czynnego i biernego pojazdów samochodowych;
	5) analizuje systemy związane z wyposażeniem dodatkowym oraz komfortem kierowania pojazdem samochodowym;
	6) posługuje się dokumentacją techniczną instalacji elektrycznych i elektronicznych pojazdów transportu drogowego.
8) <u>ocenia stan techniczny środków transportu drogowego;</u>	1) rozróżnia metody oceny stanu technicznego;
	2) podaje metody oceny stanu technicznego środków transportu drogowego;
	3) dobiera metody oceny stanu technicznego środków transportu drogowego;
	4) ocenia stan techniczny środków transportu drogowego w zakresie realizacji zadań transportowych;
	5) rozpoznaje objawy zużycia części maszyn i urządzeń.
9) <u>sprawdza stan techniczny pojazdu przed wyjazdem;</u>	1) sprawdza działanie hamulca roboczego i awaryjnego (postojowego);
	2) sprawdza szczelność układów i mechanizmów pojazdu;
	3) sprawdza sprawność połączeń elektrycznych;
	4) sprawdza oświetlenie i elementy sygnalizacji;

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie

TDR.01. Eksploatacja środków transportu drogowego

	5) sprawdza działanie poszczególnych układów, zespołów i podzespołów pojazdu;
	6) sprawdza poziom płynów eksploatacyjnych pojazdu;
	7) ocenia stan ogumienia pojazdu;
	8) sprawdza wyposażenie dodatkowe (gaśnica, trójkąt);
	9) sprawdza czystość pojazdu oraz obowiązkowych oznaczeń.
10) lokalizuje uszkodzenia zespołów i podzespołów środków transportu drogowego;	1) analizuje przyczyny powstania uszkodzeń zespołów i podzespołów środków transportu drogowego;
	2) rozpoznaje uszkodzenia zespołów i podzespołów środków transportu drogowego;
	3) ocenia stan techniczny zespołów i podzespołów środków transportu drogowego na podstawie badania organoleptycznego;
	4) ocenia stan techniczny zespołów i podzespołów środków transportu drogowego na podstawie wyników badań diagnostycznych.
11) usuwa usterki środka transportu drogowego powstałe podczas jazdy;	1) analizuje wskazania przyrządów kontrolno-pomiarowych;
	2) diagnozuje usterki powstałe w trakcie kierowania samochodem ciężarowym;
	3) usuwa drobne usterki instalacji elektrycznej;
	4) usuwa drobne usterki mechaniczne.
12) posługuje się urządzeniami kontrolno-pomiarowymi środków transportu drogowego;	1) obsługuje systemy i urządzenia bezpieczeństwa czynnego pojazdu;
	2) obsługuje układy nadzorujące prędkość i odległość między pojazdami;

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie

TDR.01. Eksploatacja środków transportu drogowego

	3) obsługuje układ ostrzegania przed niezamierzoną zmianą pasa ruchu i sygnalizację nadmiernego zmęczenia kierowcy;
	4) przeprowadza niezbędne czynności kalibracyjne w celu przywrócenia sprawności po stwierdzeniu błędu za pomocą pomiarów diagnostycznych.
13) stosuje części zamienne oraz materiały eksploatacyjne środków transportu drogowego;	1) posługuje się bazami danych części zamiennych i materiałów eksploatacyjnych;
	2) rozróżnia rodzaje części zamiennych;
	3) rozróżnia rodzaje materiałów eksploatacyjnych;
	4) dobiera części zamienne oraz materiały eksploatacyjne odpowiednio do potrzeb naprawczych i eksploatacyjnych.
14) planuje czynności związane z naprawą i konserwacją środków transportu drogowego;	1) wskazuje czynności związane z naprawą i konserwacją środków transportu drogowego;
	2) planuje terminy przeglądów okresowych na podstawie dokumentacji techniczno-ruchowej lub instrukcji obsługi;
	3) planuje terminy przeglądów i zabiegów konserwacyjnych na podstawie oceny stanu technicznego środka transportu drogowego, jego urządzeń i instalacji, warunków i intensywności eksploatacji środka transportu;
	4) ocenia jakość wykonanych prac obsługowo-konserwacyjnych.
TDR.01.5. Użytkowanie środków transportu drogowego	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie

TDR.01. Eksploatacja środków transportu drogowego

Uczeń:	Uczeń:
1) określa parametry techniczno-eksploatacyjne środków transportu drogowego;	1) określa parametry użytkowe danego środka transportu oraz jego możliwości do wykonywania przewozów ładunków;
	2) stosuje przepisy prawa w zakresie warunków technicznych pojazdów oraz ich niezbędnego wyposażenia;
	3) określa ładowność wybranego środka transportu oraz jego dopuszczalne parametry ładunkowe;
	4) przestrzega zasady zachowania dopuszczalnej masy całkowitej pojazdu;
	5) określa zależności pomiędzy możliwościami ładunkowymi pojazdu a trasą przejazdu środka transportowego.
2) przestrzega zasad rozmieszczania, mocowania oraz zabezpieczania przewożonych ładunków;	1) oblicza podstawowe parametry związane z rozmieszczeniem ładunków;
	2) dobiera sposób rozmieszczenia ładunków w środkach transportu drogowego;
	3) dobiera techniki mocowania oraz zabezpieczania ładunku;
	4) ocenia stopień zużycia urządzeń mocujących.
3) korzysta z urządzeń pomocniczych stosowanych w środkach transportu drogowego;	1) wymienia urządzenia pomocnicze stosowane w środkach transportu drogowego;
	2) używa urządzeń pomocniczych stosowanych w środkach transportu drogowego;
	3) dobiera urządzenia pomocnicze stosowane w środkach transportu drogowego.

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie

TDR.01. Eksploatacja środków transportu drogowego

<p>4) odczytuje wskazania urządzeń kontrolno-pomiarowych stosowanych w środkach transportu drogowego;</p>	<p>1) rozpoznaje urządzenia kontroli stanu i ruchu pojazdów;</p> <p>2) określa właściwości i zakres działania systemów rejestracji danych;</p> <p>3) analizuje wskazania przyrządów rejestracji parametrów ruchu pojazdu i działania kierowcy;</p> <p>4) interpretuje wskazania urządzeń kontrolno-pomiarowych stosowanych w środkach transportu drogowego;</p> <p>5) posługuje się tachografem;</p> <p>6) podaje funkcje ogranicznika prędkości jazdy;</p> <p>7) analizuje monitoring oraz systemy lokalizacji i nawigacji pojazdów;</p> <p>8) podaje zasady działania automatycznego poboru opłat za przejazd odcinkiem drogi.</p>
<p>5) wykonuje usługi transportowe zgodnie z przepisami prawa krajowego i międzynarodowego;</p>	<p>1) określa możliwości wykonania usługi transportowej;</p> <p>2) przygotowuje dokumenty przewozowe;</p> <p>3) wykonuje usługę zgodnie ze zleceniem;</p> <p>4) optymalizuje koszty wykonania usługi;</p> <p>5) dba o należyłą jakość wykonywanej usługi;</p> <p>6) stosuje przepisy prawa krajowego i międzynarodowego podczas wykonywania usług transportowych, w tym dobiera przepisy prawa w zależności od umowy na wykonywaną usługę transportową.</p>
<p>TDR.01.6 Język obcy zawodowy</p>	
<p>Efekty kształcenia</p>	<p>Kryteria weryfikacji</p>

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie

TDR.01. Eksploatacja środków transportu drogowego

Uczeń:	Uczeń:
<p>1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych:</p> <p>a) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem,</p> <p>b) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie,</p> <p>c) z dokumentacją związaną z danym zawodem,</p> <p>d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie;</p>	<p>1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie:</p> <p>a) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy</p> <p>b) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych</p> <p>c) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych</p> <p>d) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych</p> <p>e) świadczonych usług, w tym obsługi klienta</p>
<p>2) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych:</p> <p>a) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka,</p> <p>b) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową);</p>	<p>1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu</p>
	<p>2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje</p>
	<p>3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu</p>
	<p>4) układa informacje w określonym porządku</p>

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie

TDR.01. Eksploatacja środków transportu drogowego

<p>3) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych:</p> <p>a) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję),</p> <p>b) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru);</p>	<p>1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi</p> <p>2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady)</p> <p>3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko</p> <p>4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze</p> <p>5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji</p>
<p>4) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu:</p> <p>a) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych,</p> <p>b) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach</p>	<p>1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę</p> <p>2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia</p> <p>3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób</p> <p>4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi</p> <p>5) pyta o upodobania i intencje innych osób</p> <p>6) proponuje, zachęca</p> <p>7) stosuje zwroty i formy grzecznościowe</p> <p>8) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji</p>

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie

TDR.01. Eksploatacja środków transportu drogowego

związanych z wykonywaniem czynności zawodowych;	
5) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych;	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych)
	2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym
	3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym
	4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację
6) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową: a) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem obcym nowożytnym, b) współdziała w grupie, c) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym, d) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne;	1) korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego
	2) współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe
	3) korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych
	4) identyfikuje słowa kluczowe, internacjonalizmy
	5) wykorzystuje kontekst (tam gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa
	6) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznanne słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie

TDR.02. Organizacja przewozu środkami transportu drogowego

TDR.02.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy

Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) przestrzega przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska występujących w transporcie;	1) wskazuje przepisy dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony środowiska obowiązujące w transporcie;
	2) omawia zasady zachowania się w przypadku pożaru;
	3) rozróżnia środki gaśnicze ze względu na zakres stosowania;
	4) obsługuje maszyny i urządzenia na stanowiskach pracy zgodnie z przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska.
2) organizuje stanowisko pracy zgodnie z wymaganiami ergonomii oraz przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;	1) określa zasady organizacji stanowiska pracy;
	2) przestrzega zasad ergonomii podczas organizacji stanowiska pracy;
	3) przestrzega przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej podczas obsługi maszyn i urządzeń na stanowisku pracy;
	4) utrzymuje ład i porządek na stanowisku pracy.
3) udziela pierwszej pomocy w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego.	1) opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego;
	2) ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego;

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie

TDR.02. Organizacja przewozu środkami transportu drogowego

	3) zabezpiecza siebie, uszkodzonego i miejsce wypadku;
	4) powiadamia odpowiednie służby;
	5) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach;
	6) nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiążdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie;
	7) prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar;
	8) wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji.

TDR.02.2. Podstawy transportu drogowego

Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) omawia zakres regulacji ustawowych w zakresie transportu drogowego;	1) wymienia rodzaje uprawnień do wykonywania transportu drogowego;
	2) podaje warunki uzyskania zezwolenia na wykonywanie zawodu przewoźnika drogowego oraz licencji na wykonywanie transportu drogowego;
	3) omawia zasady i warunki zatrudniania kierowców do wykonywania przewozów drogowych;
	4) podaje przykłady naruszenia obowiązków lub warunków wykonywania przewozów w transporcie drogowym;

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie

TDR.02. Organizacja przewozu środkami transportu drogowego

	5) podaje uprawnienia organów kontroli ruchu i transportu drogowego, w tym inspekcji transportu drogowego;
	6) wskazuje przyczyny naruszenia obowiązków lub warunków wykonywania przewozów w transporcie drogowym;
	7) wymienia sytuacje, w których określone rodzaje przewozów nie podlegają przepisom dotyczącym transportu drogowego;
	8) wymienia rodzaje przewozów drogowych i warunki ich wykonywania, w tym przewozu kabotażowego;
	9) podaje przykłady naruszenia obowiązków lub warunków wykonywania przewozów w transporcie drogowym.
2) omawia gałęzie transportu;	1) przedstawia poszczególne gałęzie transportu wymienia poszczególne gałęzie transportu;
	2) omawia znaczenie powiązań gałęzi transportu w wykonywaniu przewozów;
	3) wymienia środki transportu stosowane w poszczególnych gałęziach transportu oraz możliwości współpracy i współdziałania w organizacji operacji transportowych.
3) charakteryzuje rodzaje oraz warunki przewozu ładunków;	1) klasyfikuje ładunki ze względu na ich właściwości przewozowe;
	2) uzasadnia dobór środka transportu ze względu na właściwości;
	3) ładunków, bezpieczeństwo przewozu, czas przewozu i miejsce dostarczenia ładunku;

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie

TDR.02. Organizacja przewozu środkami transportu drogowego

	4) omawia zasady przewozu towarów niebezpiecznych;
	5) opisuje obowiązki uczestników procesu transportowego ADR odpowiedzialnych za: przygotowanie przesyłki, przygotowanie pojazdu, technikę prowadzenia pojazdu i stosowanie się do przepisów i zaleceń;
	6) opisuje obowiązki uczestników procesu transportowego ADR odpowiedzialnych za: przygotowanie przesyłki, przygotowanie pojazdu, technikę prowadzenia pojazdu i stosowanie się do przepisów i zaleceń;
	7) określa dokumentację wymaganą dla realizowanego rodzaju przewozu.
4) charakteryzuje rodzaje oraz warunki przewozu osób;	1) omawia zasady przewozu osób uzasadnia dobór;
	2) środka transportu ze względu na liczbę osób oraz szczególne wymagania co do przewozu niektórych osób, w tym osób niepełnosprawnych;
	3) opisuje obowiązki uczestników procesu transportowego osób, w tym ich odpowiedzialność za przestrzeganie przepisów przewozowych oraz praw przewożonych osób;
	4) wskazuje zasady oznaczania środków transportu drogowego w czasie przewozu osób;
	5) określa dokumentację wymaganą z realizowanym przewozem.

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie

TDR.02. Organizacja przewozu środkami transportu drogowego

5) charakteryzuje różne rodzaje i formy ubezpieczeń w transporcie drogowym;	1) przedstawia rodzaje ubezpieczeń w transporcie drogowym;
	2) wymienia obowiązkowe ubezpieczenia majątkowe i osobowe stosowane w transporcie drogowym;
	3) omawia zasady zawierania umów ubezpieczeniowych, warunki ubezpieczenia oraz zakres ochrony występujących ryzyk;
	4) analizuje ofertę ubezpieczeniową oraz dobiera zakres ochrony ubezpieczeniowej do rodzajów przewozu realizowanych w transporcie drogowym osób i ładunków.
6) omawia przepisy prawa dotyczące czasu pracy kierowcy.	1) wskazuje przepisy dotyczące czasu pracy kierowcy;
	2) analizuje przepisy dotyczące czasu pracy kierowcy, w tym czasu jazdy i odpoczynków;
	3) ustala czas pracy kierowców zgodnie z przepisami dotyczącymi czasu pracy kierowców;
	4) ustala harmonogram przewozu z uwzględnieniem czasu pracy, jazdy i odpoczynków kierowców;
	5) odczytuje zapisy urządzeń rejestrujących czasy jazdy i odpoczynków oraz analizuje prawidłowość ich wykorzystania;
	6) omawia zasady odpowiedzialności za nieprzestrzeganie norm czasu pracy kierowców;
	7) wskazuje kary za nieużywanie lub nieprawidłowe używanie urządzeń rejestrujących czas pracy kierowcy.

TDR.02.3. Organizowanie przewozu towarów i ładunków

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie

TDR.02. Organizacja przewozu środkami transportu drogowego

1) omawia procesy i systemy transportowe ładunków;	1) wskazuje poszczególne ogniwa w procesach i systemach transportu ładunków oraz analizuje powiązania dostaw z klientami, dostawcami oraz podmiotami dystrybucji;
	2) omawia proces przemieszczania ładunków, w tym rozróżnia czynności: wykonawcze, organizacyjne i handlowe;
	3) analizuje sieć: drogową, kolejową, lotniczą, tabor pojazdów, stacje obsługi ruchu towarowego, stacje i przystanki postojowe, urządzenia zabezpieczenia ruchu;
	4) stosuje mierniki efektywności pracy pojazdu;
	5) określa zadania środków transportu, infrastruktury transportowej, osoby odpowiedzialne za funkcjonowanie systemu, ustalone zasady i reguły zaplanowanego systemu transportowego;
	6) analizuje funkcje magazynów, terminali przeładunkowych i centrów dystrybucji w systemach transportowych.
2) przygotowuje plan przebiegu procesu transportowego;	1) analizuje informacje potrzebne do wykonania procesu transportowego;
	2) opracowuje schemat planowania procesu transportowego;
	3) stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony środowiska w transporcie.
3) charakteryzuje przepisy prawa dotyczące użytkowania środków transportu;	1) określa zakres wykonywania czynności kontrolnych wobec przemieszczających się środków transportu drogowego;

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie

TDR.02. Organizacja przewozu środkami transportu drogowego

	2) analizuje przepisy prawa dotyczące użytkowania środków transportu;
	3) określa obowiązki pracodawcy związane z użytkowaniem środków transportu oraz urządzeń;
	4) dodatkowych zgodnie ze wskazówkami i zaleceniami wydanymi przez producenta.
4) omawia zasady doboru środka transportu do realizacji zadań przewozowych;	1) wymienia środki transportu drogowego ładunków określa możliwości transportowe poszczególnych rodzajów środków transportu drogowego;
	2) dobiera środki transportu drogowego w zależności od przewożonego ładunku;
	3) określa kryteria doboru środków transportu do rodzaju przewozu;
	4) analizuje wpływ rytmiczności, punktualności, dostępności i częstotliwości przewozu ładunków na wybór środka transportu;
	5) oblicza podstawowe parametry ładunków, np. objętość użytkową, ładowność, środek ciężkości, obciążenie na oś;
	6) określa preferencje wyboru środka transportu;
	7) omawia zależność bezpieczeństwa, czasu i kosztów od jakości wyboru środka transportu;
	8) wymienia środki transportu drogowego ładunków określa możliwości transportowe poszczególnych rodzajów środków transportu drogowego.

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie

TDR.02. Organizacja przewozu środkami transportu drogowego

<p>5) określa wrażliwość i podatność techniczną ładunków;</p>	<p>1) określa wrażliwość przewożonego ładunku na warunki wynikającą z jego masy objętości i kształtu;</p> <p>2) określa wrażliwość ładunków na czynniki biotyczne i abiotyczne;</p> <p>3) określa podatność transportową ładunków;</p> <p>4) stosuje mierniki efektywności pracy pojazdu;</p> <p>5) określa podatność techniczną ładunków.</p>
<p>6) określa składowe logistycznej funkcji opakowań;</p>	<p>1) podaje produkcyjne, marketingowe, użytkowe, logistyczne funkcje opakowań;</p> <p>2) rozróżnia rodzaje kodów kreskowych stosowanych w dystrybucji;</p> <p>3) podaje efekty stosowania kodów kreskowych w dystrybucji;</p> <p>4) rozróżnia opakowania ze względu na rodzaj materiału, formę konstrukcyjną, podatność na składanie i rozbieranie oraz przeznaczenie;</p> <p>5) dobiera optymalne opakowania towarów;</p> <p>6) określa wrażliwość ładunków na warunki wynikające z masy objętości i kształtu przewożonego towaru;</p> <p>7) określa strefy bezpieczeństwa wokół pojazdu podczas jazdy, załadunku i rozładunku;</p> <p>8) dobiera właściwe oznakowanie ładunku i środka transportu;</p> <p>9) stosuje oznakowanie ładunku i środka transportu.</p>

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie

TDR.02. Organizacja przewozu środkami transportu drogowego

<p>7) określa zakres odpowiedzialności materialnej, osobistej i solidarnej za powierzone mienie;</p>	<p>1) analizuje zakres odpowiedzialności materialnej określa termin składania reklamacji;</p> <p>2) analizuje zakres odpowiedzialności materialnej określa termin składania reklamacji;</p> <p>3) wyjaśnia przesłanki ponoszenia przez kierowcę odpowiedzialności karnej za wykonany przewóz;</p> <p>4) analizuje zapisy listu przewozowego oraz specyfikacji dostawy towaru;</p> <p>5) wskazuje zachowania kierowcy w czasie wykonywania przewozu drogowego w kontekście odpowiedzialności przewoźnika;</p> <p>6) analizuje zakres odpowiedzialności przewoźnika za wykonanie usługi przewozowej.</p>
<p>8) planuje rozmieszczenie ładunków w środkach transportu drogowego;</p>	<p>1) dobiera sposób rozmieszczenia ładunków w środkach transportu drogowego;</p> <p>2) wyjaśnia potrzebę mocowania ładunku w zależności od jego rodzaju;</p> <p>3) uwzględnia w doborze środka transportu masę, środek ciężkości i siły przyspieszenia działające na ładunek;</p> <p>4) dobiera mocowanie w zależności od możliwości przesuwania, przechylenia i przewrócenia ładunku;</p> <p>5) określa wpływ przeciążenia osi na stabilność pojazdu i środek ciężkości.</p>
<p>9) sporządza dokumentację przewozową;</p>	<p>1) omawia zasady Konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) i</p>

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie

TDR.02. Organizacja przewozu środkami transportu drogowego

	<p>Protokołu podpisania, sporządzonych w Genewie 19 maja 1956 r. (Dz. U. z 1962 r. poz. 238, z późn. zm.);</p>
	2) określa elementy składowe dokumentacji pracy środka transportu drogowego;
	3) sporządza list przewozowy na przewozy krajowe i międzynarodowe;
	4) rozróżnia dokumentację wywozową, licencję eksportową, fakturę, karnet i świadectwo pochodzenia towarów;
	5) rozpoznaje akredytywę i dokumenty transakcji handlowych;
	6) omawia zasady terminowości dostaw oraz prawidłowego miejsca dostarczenia ładunku pod wskazany adres;
	7) rozlicza czas pracy oraz materiały eksploatacyjne użyte podczas wykonania usługi.
10) sporządza kalkulacje przewozu ładunków;	<p>1) analizuje koszty dotyczące zlecenia transportowego z uwzględnieniem rodzaju środka transportu;</p> <p>2) stosuje użytkowe programy komputerowe do sporządzania kalkulacji przewozu ładunków;</p> <p>3) posługuje się kalkulatorami internetowymi kosztów transportowych;</p> <p>4) analizuje wpływ na cenę za jeden km: ilości kilometrów, ceny paliwa, opłat e-TOLL, podatków, kosztów ubezpieczeń, amortyzacji i kosztów pracy, pozostałych materiałów eksploatacyjnych i opon;</p>

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie

TDR.02. Organizacja przewozu środkami transportu drogowego

	5) analizuje wartość kosztu przewozu jednego metra sześciennego towaru w zależności od rodzaju samochodu, objętości ładunku, masy towaru oraz wartości przewożonego mienia;
	6) określa cenę wykonywanej operacji transportowej, w tym poziom marży kształtującej ekonomiczną opłacalność wykonywanych operacji.
11) charakteryzuje zasady organizacji przewozu zwierząt;	1) omawia przepisy dotyczące przewozu drogowego zwierząt;
	2) wymienia środki transportu umożliwiające przewóz zwierząt;
	3) określa warunki uzyskania zezwoleń na przewozy zwierząt;
	4) planuje wyposażenie, oznakowanie i zabezpieczenie środka transportu do przewozu zwierząt;
	5) wskazuje warunki i tryb uzyskania certyfikatów w międzynarodowym transporcie drogowym zwierząt;
	6) podaje wymagania wobec kierowców wykonujących przewóz drogowy zwierząt;
	7) sporządza dokumentację związaną z przewozem zwierząt.
12) organizuje transport drogowy rzeczy;	1) opracowuje parametry zestawu umożliwiającego przewóz danego ładunku;
	2) planuje wyposażenie oznakowanie i zabezpieczenie zestawu do przewozu rzeczy;
	3) uzasadnia wybór trasy przejazdu oraz wskazuje trasy alternatywne;
	4) planuje wstępny przejazd w celu dokonania oceny potencjalnych problemów z przejazdem;

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie

TDR.02. Organizacja przewozu środkami transportu drogowego

	5) analizuje koszty wykonania usługi transportowej z uwzględnieniem kosztów, czasu, zabezpieczenia przewozu realizowanego na trasach alternatywnych;
	6) przygotowuje plan działań na każdy dzień transportu;
	7) koordynuje zaplanowaną usługę transportu tradycyjnego i nienormatywnego.
13) stosuje programy komputerowe wspomagające organizację przewozu rzeczy.	1) charakteryzuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań z zakresu organizacji przewozu rzeczy;
	2) stosuje użytkowe programy komputerowe do sporządzania dokumentacji przewozowej rzeczy;
	3) wypełnia elektronicznie dokumentację przewozową rzeczy;
	4) stosuje użytkowe programy komputerowe do planowania organizacji transportu rzeczy;
	5) wypełnia elektronicznie dokumentację planowania organizacji transportu rzeczy;
	6) wypełnia elektronicznie dokumentację planowania organizacji transportu zwierząt;
	7) stosuje użytkowe programy komputerowe do obsługi przewozu rzeczy;
	8) posługuje się urządzeniami komputerowymi podczas wykonywania czynności z zakresu przewozu rzeczy;
	9) drukuje potwierdzenia wniesionych opłat za wykonany przewóz rzeczy;

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie

TDR.02. Organizacja przewozu środkami transportu drogowego

TDR.02.4. Przygotowanie do kierowania pojazdami w zakresie niezbędnym do uzyskania prawa jazdy kategorii C+E

Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) stosuje przepisy prawa dotyczące ruchu drogowego i kierujących pojazdami;	1) określa rodzaje uprawnień do kierowania pojazdami;
	2) stosuje zasady ruchu drogowego w czasie kierowania pojazdem;
	3) interpretuje znaczenie nadawanych sygnałów drogowych;
	4) rozpoznaje znaki drogowe pionowe i poziome;
	5) stosuje się do oznakowania poziomego i pionowego dróg;
	6) przewiduje skutki zachowań innych uczestników ruchu drogowego;
	7) przestrzega zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym;
	8) omawia zasady odpowiedzialności za przestępstwa i wykroczenia w ruchu drogowym.
2) prowadzi zespół pojazdów w zakresie niezbędnym do uzyskania prawa jazdy kategorii C+E;	1) wykonuje manewry związane z jazdą precyzyjną i parkowaniem zespołu pojazdów;
	2) prowadzi bezpiecznie zespół pojazdów w ruchu drogowym, stosując zasady techniki jazdy odpowiednio do warunków: a) ruchu drogowego, b) atmosferycznych, c) natężenia ruchu;
	3) stosuje zasady jazdy defensywnej;
	4) stosuje zasady optymalizacji zużycia paliwa;
	5) określa zagrożenia związane z ruchem drogowym;

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie

TDR.02. Organizacja przewozu środkami transportu drogowego

	6) stosuje zasady postępowania w sytuacjach nadzwyczajnych.
3) wykonuje czynności związane z obsługą i prowadzeniem zespołów pojazdów w zakresie niezbędnym do uzyskania prawa jazdy kategorii C+E;	<p>1) sprawdza stan techniczny podstawowych elementów pojazdu odpowiedzialnych za bezpieczeństwo ruchu drogowego;</p> <p>2) określa czynności związane z obsługą i prowadzeniem zespołów pojazdów w zakresie niezbędnym do uzyskania prawa jazdy kategorii C+E;</p> <p>3) sprawdza mechanizm sprzęgający (w tym przewody hamulcowe i elektryczne), elementy przyczepy istotne dla jej załadunku, sposób zabezpieczenia ładunku;</p> <p>4) sprzęga przyczepę z pojazdem silnikowym;</p> <p>5) rozsprzęga przyczepę z pojazdem silnikowym;</p> <p>6) zmienia biegi właściwie dla energooszczędnej jazdy;</p> <p>7) przestrzega zasad oraz techniki kierowania zespołem pojazdów;</p> <p>8) korzysta z momentu obrotowego silnika podczas hamowania;</p> <p>9) stosuje hamowanie silnikiem;</p> <p>10)oznakowuje zespół pojazdów ze względu na rodzaj przewożonego ładunku;</p> <p>11)wyjaśnia zasady prowadzenia zespołu pojazdów w różnych warunkach drogowych.</p>
4) wykonuje czynności kontrolno-obsługowe zespołu pojazdów.	<p>1) przeprowadza obsługę codzienną zespołu pojazdów;</p> <p>2) przeprowadza obsługę sezonową zespołu pojazdów;</p>

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie

TDR.02. Organizacja przewozu środkami transportu drogowego

	3) wykonuje obsługę techniczną zespołu pojazdów;
	4) przeprowadza obsługę konserwacyjną zespołu pojazdów;
	5) stosuje kryteria eksploatacji zespołu pojazdów;
	6) wykonuje czynności obsługowe zespołu pojazdów po zakończeniu jazdy.

TDR.02.5. Organizacja transportu drogowego osób

Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
1) charakteryzuje cechy transportu drogowego osób;	1) określa cechy transportu drogowego osób w działalności gospodarczej przedsiębiorstwa transportowego;
	2) charakteryzuje przewóz różnych grup osób;
	3) rozróżnia środki transportu do przewozu osób w zależności od liczby pasażerów;
	4) wskazuje zadania przewoźnika;
	5) analizuje wybór transportu okazjonalnego, regularnego, regularnego specjalnego lub na potrzeby własne przewozu osób.
2) określa czynniki wpływające na wybór środka transportu;	1) analizuje wpływ rytmiczności, punktualności, dostępności i częstotliwości przewozu osób na wybór środka transportu;
	2) oblicza podstawowe parametry przewozowe osób;
	3) określa oczekiwania klientów;
	4) wskazuje zależność czasu, prędkości i niezawodności podczas przewozu osób;
	5) analizuje łatwość zakupu biletu, możliwość wypoczynku podczas

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie

TDR.02. Organizacja przewozu środkami transportu drogowego

	<p>podróży, wyboru odpowiedniego standardu przystanków;</p> <p>6) analizuje wpływ informacji, łatwości wsiadania i wysiadania oraz kultury obsługi na jakość świadczonej usługi;</p> <p>7) uzasadnia pewność wykonania usługi transportowej;</p> <p>8) omawia zależność bezpieczeństwa, wygody, czasu i kosztów od jakości wyboru środka transportu.</p>
3) sporządza dokumentację związaną z obsługą podróżnych;	<p>1) sporządza dokumentację związaną z obsługą podróżnych;</p> <p>2) sporządza dokumentację związaną z obsługą podróżnych;</p> <p>3) sporządza dokumentację związaną z obsługą podróżnych;</p> <p>4) sporządza dokumentację związaną z obsługą podróżnych;</p> <p>5) sporządza dokumentację związaną z obsługą podróżnych;</p> <p>6) sporządza dokumentację związaną z obsługą podróżnych;</p> <p>7) sporządza dokumentację związaną z obsługą podróżnych;</p> <p>8) sporządza dokumentację związaną z obsługą podróżnych;</p> <p>9) sporządza dokumentację związaną z obsługą podróżnych.</p>
4) organizuje transport drogowy osób;	<p>1) opracowuje parametry środków transportu umożliwiających przewóz osób;</p> <p>2) planuje wyposażenie, oznakowanie i zabezpieczenie zestawu do przewozu osób;</p> <p>3) uzasadnia wybór trasy i przystanków podczas przewozu osób;</p>

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie

TDR.02. Organizacja przewozu środkami transportu drogowego

	4) planuje wstępny przejazd w celu dokonania oceny potencjalnych problemów z przejazdem, czasem postojów i dostępności miejsc przystankowych;
	5) analizuje alternatywne trasy przejazdu z uwzględnieniem kosztów, czasu, zabezpieczenia przewozu oraz zminimalizowania ryzyka;
	6) analizuje koszty wykonania usługi transportowej;
	7) przygotowuje plan działań na każdy dzień transportu;
	8) ubezpiecza przewóz osób.
5) obsługuje pasażerów korzystających ze środków transportu drogowego na liniach regularnych;	1) określa obowiązki wobec pasażera wynikające z zawartej umowy;
	2) przygotowuje dokumenty transportowe;
	3) wymienia obowiązki przewoźnika;
	4) omawia obowiązki kierowcy wobec pasażerów.
6) stosuje programy komputerowe wspomagające organizację przewozu osób.	1) charakteryzuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań z zakresu organizacji przewozu osób;
	2) wykorzystuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań z zakresu organizacji przewozu osób;
	3) stosuje użytkowe programy komputerowe do sporządzania dokumentacji przewozowej;
	4) stosuje użytkowe programy komputerowe do planowania organizacji transportu;

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie

TDR.02. Organizacja przewozu środkami transportu drogowego

	5) stosuje użytkowe programy komputerowe do obsługi pasażerów;
	6) posługuje się kasą fiskalną;
	7) drukuje potwierdzenia wniesionych opłat za przejazd.

TDR.02.6 Język obcy zawodowy

Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:
<p>1) posługuje się podstawowym zasobem środków językowych w języku obcym nowożytnym (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającym realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych:</p> <p>d) ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem,</p> <p>e) z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie,</p> <p>f) z dokumentacją związaną z danym zawodem,</p> <p>d) z usługami świadczonymi w danym zawodzie.</p>	<p>1) rozpoznaje oraz stosuje środki językowe umożliwiające realizację czynności zawodowych w zakresie:</p> <p>f) czynności wykonywanych na stanowisku pracy, w tym związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy,</p> <p>g) narzędzi, maszyn, urządzeń i materiałów koniecznych do realizacji czynności zawodowych,</p> <p>h) procesów i procedur związanych z realizacją zadań zawodowych,</p> <p>i) formularzy, specyfikacji oraz innych dokumentów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych,</p> <p>j) świadczonych usług, w tym obsługi klienta.</p>
<p>1) rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym, w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych:</p> <p>c) rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości,</p>	<p>1) określa główną myśl wypowiedzi lub tekstu lub fragmentu wypowiedzi lub tekstu;</p> <p>2) znajduje w wypowiedzi lub tekście określone informacje;</p> <p>3) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu;</p> <p>4) układa informacje w określonym porządku.</p>

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie

TDR.02. Organizacja przewozu środkami transportu drogowego

<p>komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje), artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka;</p> <p>d) rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową).</p>	
<p>7) samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych:</p> <p>c) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję),</p> <p>d) tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru).</p>	<p>1) opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi;</p> <p>2) przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady);</p> <p>3) wyraża i uzasadnia swoje stanowisko;</p> <p>4) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze;</p> <p>5) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.</p>
<p>8) uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu:</p> <p>c) reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem,</p>	<p>1) rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę;</p> <p>2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia;</p> <p>3) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób;</p> <p>4) prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi;</p>

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie

TDR.02. Organizacja przewozu środkami transportu drogowego

<p>klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych;</p> <p>d) reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych;</p>	5) pyta o upodobania i intencje innych osób;
	6) proponuje, zachęca;
	7) stosuje zwroty i formy grzecznościowe;
	8) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji.
<p>9) zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych;</p>	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, symbolach, piktogramach, schematach) oraz audiowizualnych (np. filmach instruktażowych);
	2) przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku obcym nowożytnym;
	3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim lub tym języku obcym nowożytnym;
	4) przedstawia publicznie w języku obcym nowożytnym wcześniej opracowany materiał, np. prezentację.
<p>10) wykorzystuje strategie służące doskonaleniu własnych umiejętności językowych oraz podnoszące świadomość językową:</p>	1) korzysta ze słownika dwujęzycznego i jednojęzycznego;
	2) współdziała z innymi osobami, realizując zadania językowe;
	3) korzysta z tekstów w języku obcym nowożytnym, również za pomocą

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie

TDR.02. Organizacja przewozu środkami transportu drogowego

e) wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem obcym nowożytnym, f) współdziała w grupie, g) korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym, h) stosuje strategie komunikacyjne i kompensacyjne.	technologii informacyjno-komunikacyjnych;
	4) identyfikuje słowa kluczowe, internacjonalizmy;
	5) wykorzystuje kontekst (tam gdzie to możliwe), aby w przybliżeniu określić znaczenie słowa;
	6) upraszcza (jeżeli to konieczne) wypowiedź, zastępuje nieznaną słowa innymi, wykorzystuje opis, środki niewerbalne.

3.5. Załącznik 5. ZAŚWIADCZENIE potwierdzające zrealizowanie treści programu nauczania zawodu technik transportu drogowego, w zakresie praktycznej nauki zawodu /praktyki zawodowej, w ramach stażu uczniowskiego.

DUALNY SYSTEM KSZTAŁCENIA W BRANŻY TRANSPORTU DROGOWEGO - Projekt POWR.02.15.00-00-2034/20, współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020

Imię i nazwisko stażysty: .....

Szkoła: .....

Podmiot przyjmujący na staż uczniowski: .....

Data rozpoczęcia stażu: .....

Data zakończenia stażu: .....

Cel stażu uczniowskiego w odniesieniu do treści programu nauczania zawodu technik transportu drogowego w zakresie praktycznej nauki zawodu:

- 1) Weryfikacja wiedzy teoretycznej poprzez uczestnictwo w stażu;

- 2) Podniesienie poziomu umiejętności i kompetencji w ramach kwalifikacji TDR.01. Eksploatacja środków transportu drogowego i/lub kwalifikacji TDR.02. Organizacja przewozu środkami transportu drogowego;
- 3) Poznanie specyfiki pracy na stanowisku pracy technika transportu drogowego, w tym ponoszenie odpowiedzialności za wykonywanie działań na konkretnym stanowisku pracy;
- 4) Zdobywanie praktycznego doświadczenia zawodowego i podniesienie umiejętności zawodowych z myślą o zyskaniu większych szans na zatrudnienie, ułatwiających podjęcie stałego zatrudnienia oraz poprawienie pozycji na rynku pracy.

Dokument stanowi załącznik do umowy o staż i jest opracowany w oparciu o program stażu. Opis realizowanych zadań na stanowiskach pracy oraz nabyte umiejętności i kompetencje w ramach kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie zawiera zaświadczenie o odbyciu stażu uczniowskiego⁶

Opis kompetencji uzyskanych przez stażystę:

Kompetencja/umiejętności	Ocena początkowa	Ocena po stażu
W zakresie efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji TDR.01. Eksploatacja środków transportu drogowego		
TDR.01.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy		
TDR.01.4. Obsługa środków transportu drogowego		
TDR.01.5. Użytkowanie środków transportu drogowego		
W zakresie efektów kształcenia właściwych dla kwalifikacji TDR.02. Organizacja przewozu środkami transportu drogowego		
TDR.02.1. Bezpieczeństwo i higiena pracy		
TDR.02.3. Organizowanie przewozu towarów i ładunków		
TDR.02.5. Organizacja transportu drogowego osób		
W zakresie efektów kształcenia wykraczających poza podstawę programową		
Wykonywanie prac związanych z		
Prowadzenie działań		

⁶ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 2019 r. w sprawie wzoru zaświadczenia o odbyciu stażu uczniowskiego (Dz.U. 2019 poz. 1583 ze zm.).

(Kryteria oceniania – w odniesieniu do zapisów szkolnego systemu oceniania obowiązującego w szkole stażysty)

Ocena końcowa .....

Potwierdzam odbycie stażu uczniowskiego, który spełnia wymagania zapisane w art. 121a ust. 5 ustawy z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1082)⁷

.....
podpis opiekuna stażysty/ki

.....
podpis pracodawcy lub osoby uprawnionej do reprezentowania podmiotu przyjmującego ucznia na staż uczniowski

PRZYKŁADOWE KRYTERIA OCENIANIA STAŻU UCZNIOWSKIEGO

1. Ocenę ze stażu/praktyki zawodowego wystawia i podpisuje opiekun stażysty/ki po stronie podmiotu przyjmującego ucznia na staż uczniowski, zgodnie z przyjętymi i przedstawionymi stażysty/ce kryteriami oceniania.
2. Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć stażysty/ki/praktykanta/ki odbywać się będzie przez cały czas realizacji stażu u pracodawcy, na podstawie określonych kryteriów przedstawionych w tabeli nr 1.
3. Kryteria oceniania dotyczyć będą rzetelności wykonania przez stażystę wszystkich zadań wynikających z programu stażu oraz zadań powierzonych przez opiekuna stażysty/ki.
4. Przy wystawianiu oceny uwzględniane będą:
  - przestrzeganie dyscypliny pracy,
  - właściwa postawa i kultura osobista oraz punktualność,
  - stopień opanowania kompetencji i umiejętności zawodowych wskazanych w programie stażu/praktyki
  - organizacja pracy,
  - samodzielność podczas wykonywania zadań,
  - jakość wykonywanej pracy,
  - poszanowanie wyposażenia i sprzętu,
  - przestrzeganie przepisów bhp, p.poż. i ochrony środowiska,
  - umiejętność pracy w zespole,
  - umiejętność organizacji małych zespołów.

---

⁷ art. 121a ust. 5. Podmiot przyjmujący na staż uczniowski i dyrektor szkoły, w uzgodnieniu z [uczniem](#) albo [rodzicem](#) niepełnoletniego [ucznia](#), ustalają zakres treści nauczania, o których mowa w ust. 2, oraz dobowy i tygodniowy wymiar czasu odbywania stażu uczniowskiego. Ustalając zakres treści nauczania wskazuje się, w jakim zakresie [uczeń](#) po zrealizowaniu tych treści zostanie zwolniony z obowiązku odbycia praktycznej nauki zawodu. Ustalenia te stanowią załącznik do umowy o staż uczniowski.

Tabela nr 1. Kryteria oceniania praktyki przez Opiekuna stażysty/ki

L.p.	Ocena	Wiadomości i umiejętności, postawy zawodowe
1	Celujący	Lepsze opanowanie kompetencji i umiejętności niż wymagane w programie stażu. Samodzielne posługiwanie się wiedzą dla realizacji celów stażu/praktyki, profesjonalne wykonywanie obowiązków zawodowych. Wysoka kultura osobista. Przestrzeganie dyscypliny pracy. Umiejętność pracy w zespole.
2	Bardzo dobry	Opanowanie kompetencji i umiejętności w pełnym zakresie określonym programem stażu/praktyki, umożliwiające samodzielne prace we wskazanych obszarach. Wysoka kultura osobista. Przestrzeganie dyscypliny pracy. Umiejętność pracy w zespole.
3	Dobry	Stosowanie wiedzy wymaganej w programie stażu/praktyki w sytuacjach praktycznych inspirowanych przez Opiekuna ucznia. Życzliwość i komunikatywność. Przestrzeganie dyscypliny pracy, pracowitość. Umiejętność pracy w zespole.
4	Dostateczny	Stosowanie wiedzy wymaganej w programie stażu/praktyki do celów praktycznych przy pomocy Opiekuna ucznia w niektórych sytuacjach. Życzliwość i komunikatywność. Nieznaczne naruszanie dyscypliny pracy (np. sporadyczne spóźnienia).
5	Dopuszczający	Nieznajomość podstawowej wiedzy wymaganej w programie stażu/praktyki. Stosowanie wiedzy w praktyce jedynie przy pomocy Opiekuna ucznia. Wymagana ciągła pomoc w wykonaniu powierzonych zadań. Wiadomości przekazywane w języku zbliżonym do potocznego. Naruszanie dyscypliny pracy (np. liczne spóźnienia).
6	Niedostateczny	Brak zainteresowania kształtowaniem umiejętności zawodowych oraz pracą w zawodzie. Trudności w posługiwaniu się terminami związanymi z wykonywaniem zawodu. Nie przestrzeganie dyscypliny pracy.

3.6. Załącznik 6. DECYZJA DYREKTORA SZKOŁY O ZWOLNIENIU UCZNIĄ Z OBOWIĄZKU ODBYCIA PRAKTYCZNEJ NAUKI ZAWODU

Na podstawie zaświadczenia z odbytego stażu uczniowskiego wydanego przez podmiot przyjmujący ucznia na staż uczniowski dyrektor

.....

(nazwa szkoły)

zwalnia ucznia..... z obowiązku

(nazwisko i imię)

Odbycia praktycznej nauki zawodu¹ w zakresie kwalifikacji

.....
(symbol i nazwa kwalifikacji)

1. w pełnym zakresie praktycznej nauki zawodu;

2. w części.

¹ Znakiem postawionym w kratce należy zaznaczyć odpowiednie pole

Zakres częściowego zwolnienia obejmuje:

TDR.01. Eksploatacja środków transportu drogowego	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:

TDR.02. Organizacja przewozu środkami transportu drogowego	
Nazwa jednostki efektów kształcenia	
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Uczeń:	Uczeń:

Podstawa prawna: art. 121a ust. 4 i 5 Ustawy Prawo oświatowe⁸

.....
(data i podpis dyrektora szkoły)

3.7. Załącznik 7. Zasady zapewniania jakości kształcenia praktycznego – staży uczniowskich realizowanych u pracodawcy wraz z proponowanymi narzędziami ich weryfikacji

Zasady zapewnienia jakości kształcenia praktycznego wraz z proponowanymi narzędziami ich weryfikacji stanowią odrębne opracowanie.

⁸ Ustawa z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1082)